

Jesenice dz

NOVICE

220060169,5

COBISS

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE

Poština plačana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE

Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

ACRONI

TISKOVINA

INTERNI INFORMACIJSKI ČASOPIS, STEVILKA 5, MAJ 2006

ACRONI SE INTENZIVNO PRIPRAVLJA NA UVEDBO EURA

ACRONI ZA ZDRAVJE ZAPOSLENIH V PROJEKTU "ZDRAVJE"

stran 8

LETNI REMONT V PC VROČI PREDDELAVA

Letni remont v Jeklarni se je pričel z zaustavitvijo 17. 04. 2006 in zaključil z uspešnim zagonom 02. 05. 2006. V tem času so potekala intenzivna vzdrževalna dela na vseh napravah, od priprave vložka do adjustaže 2 v kontilivu ter izvedba del na posameznih projektih. Skoraj v istem času, le za dan zamika, je potekal letni remont tudi v Vroči valjarni.

Nazadnje, a ne najmanj pomembno, je potrebno izpostaviti projekt odpraševalne naprave v Jeklarni. Z izvedbo prve faze tega projekta želimo zmanjšati emisije prahu v okolico ter zagotoviti bolj strpno bivanje s krajani.

stran 11

UVEDBA EURA IN ACRONI

S članstvom v Evropski uniji se je Slovenija zavezala tudi k uvedbi eura. Pred kratkim pa je tudi Evropska komisija ugotovila, da je Slovenija pripravljena na uvedbo eura in priporočila njen vstop v euro območje s 1. januarjem 2007. Na oddelku informatike smo se s projektom uvedbe eura začeli ubadati že v oktobru 2005 in jasno nam je bilo, da imamo dve možnosti: prilagoditev obstoječih aplikacij ali pa uvedba novih. Do februarja 2006 smo opravili temeljito analizo obstoječega sistema in poskušali ugotoviti količino potrebnega dela in predvidene stroške za prilagoditev obstoječe programske opreme uvedbi eura.

stran 16

ŠTUDIJA LOGISTIKE DEBELE PLOČEVINE

Tok materiala na programu debele pločevine je področje, na katerem je veliko neurejenega. Ker je PDP star obrat s programom, ki se vse bolj usmerja k proizvodnji nerjavne pločevine, se s tovrstnimi pomanjkljivostmi v obratu soočamo vse pogosteje. Osnovni namen študije je bil skoncentriran na analizo obstoječega stanja na področju pretoka materiala od Vroče valjarne do odpreme gotovih izdelkov v PC PDP in predlagati najustreznejše rešitve za ugotovljene slabosti.

stran 20

ACRONI ZA ZDRAVJE ZAPOSLENIH V PROJEKTU "ZDRAVJE"

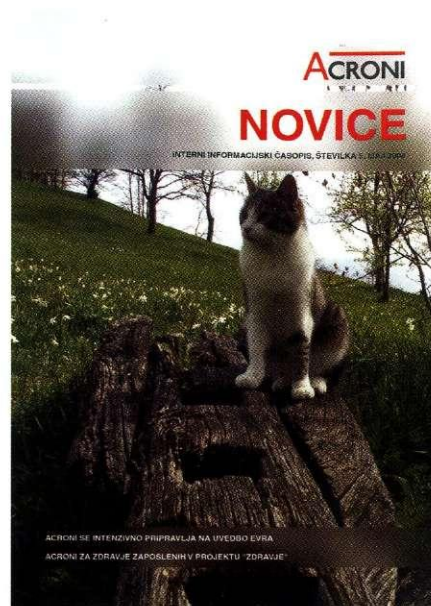
To zavedanje postaja tudi za našo družbo vedno bolj pomembno, zato smo se odločili, da tudi Acroni prične z vlaganjem v zaposlene, predvsem v njihovo izboljšanje počutja in zdravja. V mesecu maju začnemo s PROJEKTOM "ZDRAVJE". V prihodnjih mesecih bomo skupaj intenzivno delovali na področju preventive, z namenom osveščanja, izboljšanja medosebnih odnosov, odkrivanja pravih vzrokov bolezni in odklanjanja le-teh ter z ukrepi za izboljšanje zdravja in počutja naših zaposlenih.

stran 30

TAKO KOT "ZAVPIJEMO" V SLUŠALKO, TAK ODMEV BOMOTUDI DOBILI

Življenje brez telefona? Ne znamo si ga predstavljati. Naše govorjenje v to uporabno napravico ni nikjer zapisano, zato včasih vanj povemo več, kot bi si drznili zlit na papir. Z vsakim poslovnim klicem nastavimo tako našemu podjetju kot sebi ogledalo. Da bi bila ta podoba v njem čim lepša in naše komuniciranje čim bolj uspešno, je dobro, da poznamo (poslovni) bonton telefonskega komuniciranja.

Novice

interni informacijski časopis
Acroni d. o. o.

Številka 5
Maj 2006

Uredniški odbor:

Ljubo Osovnikar
Polonca Marjanovič
mag. Barbara Habe Sintič
Alenka Kosmač
Nataša Karo

Fotografije:

Miro Koder
Tone Kelbl
Milan Kuraš
Marjan Lah
Matevž Pretnar
mag. Barbara Habe Sintič
Arhiv Acroni
spletne strani
crashgroup.net

Uredništvo:

Acroni d. o. o.
Cesta Borisa Kidriča 44
4270 Jesenice

Prelom in tisk:

Zip center d. o. o.
Koroška cesta 14
2392 Ravne na Koroškem

Novice izhajajo enkrat mesečno.

Naklada:

2.200 izvodov

VELIKI KORAKI K ŠE BOLJ ZADOVOLJNIM KUPCEM

Ljubo Osovnikar, namestnik glavnega direktorja

Končna odločitev, da Slovenija izpolnjuje vse kriterije za uvedbo "evropske valute" s 1. januarjem 2007, je veliko priznanje. Kratek rok in način izvedbe pa je obenem velik izziv tako za državo kot tudi za vse pravne subjekte in posameznike. S strani GZS smo bili izbrani v skupino podjetij, v katerih se bo izvajal redni pregled priprav na uvedbo EUR. V Acroniju smo se projekta z vso resnostjo lotili že pred časom in prepričani smo, da bomo z uspešnimi pripravami zagotovili, da bomo že dva meseca pred rokom pripravljeni na veliko spremembo. Novembrski plačilni list bo imel vključen tudi testni izračun v EUR. Pri decembrski plači, izplačani v mesecu januarju, bo pa šlo že zares, saj bo obračunana v tolarjih, izplačana pa v EUR.

Uvedba EUR pa pomeni tudi še hitrejšo "evropeizacijo" načina poslovanja v našem podjetju. Večina naše pločevine se direktno ali pa po določeni predelavi v slovenskih podjetjih proda na zahtevnih svetovnih trgih. Cenovna konkurenčnost je predpogoj za uspešno prodajo, vedno bolj pa o možnostih prodaje odloča kakovost naše pločevine, zanesljivost in kratki dobavni roki, prilagajanje kupčevim zahtevam in dober po prodajni servis. Zato ni dovolj razmišljati samo o proizvedenih tonah pločevine, pomembno je, da je pločevina kvalitetna in v skladu z zahtevanimi standardi.

Z vlaganji v tehnološke posodobitve zagotavljamo pogoje za produktivnejšo stroškovno, konkurenčno in kakovostnejšo proizvodnjo. Na nadzornem svetu so nam potrdili investicije v preselitev skladišča jeklenega odpadka, zaprti tokokrog hladilnih vod v vroči valjarni in posodobitev izhodnega dela potisne peči. Človeški faktor pa vseeno ostaja ključ za uspešno poslovanje podjetja. Zato veliko vlagamo v izobraževanje zaposlenih in s štipendiranjem in sodelovanjem z ustreznimi šolami v pridobivanje mladega, strokovnega kadra, ki bo začel prihajati v Acroni v večjem številu od leta 2008 dalje. Ustrezen odnos do dela ter hiter in pravilen odziv na občasne

poslovne težave nam prinašata ugodne poslovne rezultate. Samo ti pa zagotavljajo možnost nadaljnega investiranja v razvoj in stimulatívno nagrajevanje zaposlenih. Na Holdingu SIJ so sprejeli dogovor, da se v letošnjem letu izplača regres v višini 190.000 SIT bruto. V mesecu maju 100.000 SIT bruto in v mesecu avgustu 90.000 SIT bruto.

Trenutno se soočamo z zamudo na investiciji v nove kapacitete za toplotno obdelavo debele pločevine. Izpad načrtovane proizvodnje bo potrebno nadomestiti z angažiranim delom v drugem polletju. Dodatno odprševanje v jeklarni, kjer pričakujemo pričetek poizkusnega obratovanja v mesecu juniju, in posodobitve v vroči valjarni (avtomatizacija drugega nivoja valjanja na bloomingu), zagotavljajo možnosti za povečevanja obsega proizvodnje in večji obseg proizvodnje debele nerjavne pločevine.

Zaustavitev proizvodnje v jeklarni in vroči valjarni zaradi letnega remonta in del na dodatni odprševalni napravi, ob nemotenem delu v finalnih obratih v mesecu aprilu, je imela za posledico veliko znižanje medfaznih zalog. Visoki mesečni plani nam onemogočajo vzpostavitev višjega stanja zalog pred mesecem decembrom, zato bo logistično planiranje poteka proizvodnje še

zahtevnejše in izpolnjevanje visokih mesečnih planskih ciljev težka naloga.

Slogan, katerega uporabljamo na naših predstavitvah, je: IZ OGNJA ROJENI, USTVARJENI ZA TRAJANJE, zato smo v upravi prepričani, da bomo realizirali veliko večino poslovnih ciljev opredeljenih v letošnjem Gospodarskem načrtu.

Srečno!

SLOVENIJA ZNIŽUJE CO₂

Andreja Purkat, predstavnica vodstva za okolje in varnost ter zdravje pri delu

Vremenski pojavi vedno bolj presenečajo s svojo silovitostjo. Izmerjene temperature so navadno visoke. Gladina morja je zaskrbljujočih 20 centimetrov višja kakor nekdanj. "Večnega" ledu je skoraj za polovico manj. **Signali so jasni, podnebje se spreminja.** Dejstvo je tudi, da smo v te spremembe vpleteni vsi in veliko bolj kot bi si želeli.

Podnebne spremembe, ki so posledica človekovih dejavnosti, so brez dvoma ena največjih groženj človeški družbi, ki ne zadeva samo sedanjih generacij, ampak še bolj tiste, ki prihajajo za nami.

Znanstveniki so nedvoumno ugotovili, da so glavni vzroki teh sprememb emisije toplogrednih plinov, ki strmo naraščajo od začetkov industrijske revolucije pred približno 200 leti, njihov glavni vir pa je kurjenje fosilnih goriv za pridobivanje energije. Te emisije povzročajo naraščanje koncentracij toplogrednih plinov v ozračju, kar vodi do dviga povprečne

globalne temperature, ta pa ima za posledico spreminjanje podnebja, ki se manifestira na različne načine. Jasno je torej, kaj moramo storiti, da bi te učinke omilili, v celoti jih vsekakor ne moremo več preprečiti. Zaustaviti moramo naraščanje emisij toplogrednih plinov, poleg tega pa se moramo na pričakovane podnebne spremembe tudi pripraviti oziroma prilagajati.

Kot je znano, mora Slovenija po določenih Kjotskega protokola svoje emisije toplogrednih plinov v prvem ciljnem obdobju 2008–2012 zmanjšati v povprečju za 8 % glede na svoje izhodiščno leto 1986. K temu je že pred časom zelo resno pristopila. Ministrstvo za okolje in prostor je že pred tremi leti izdalo prvo verzijo "Operativnega programa zmanjševanja emisij toplogrednih plinov", leto kasneje pa ga je dopolnilo. V letošnjem letu tako pripravlja že tretjo verzijo, v kateri bodo upoštevani zadnji izračuni emisij in dosedanje izvajanje ukrepov za njihovo zmanjšanje. Izračuni kažejo, da bo potrebno še mnogo truda za preprečitev nadaljnje rasti emisij in izpolnitev obveznosti.

Poseben poudarek bo potrebno nameniti

proizvodnji elektrike in toplote ter prometu, ki sta skupaj odgovorna za več kot polovico slovenskih emisij, pri čemer se seveda ne bo zanemarilo ostalih sektorjev. Predvsem zmanjšanje tranzitnega cestnega tovornega prometa mora biti prioriteta naloga. Le ta namreč zelo neugodno vpliva na prometno varnost, ceste mnogo bolj uničuje kot sicer številčnejši osebni promet, ima neugodne okoljske učinke, znatno pa tudi prispeva k emisijam toplogrednih plinov.

Prav tako bodo ukrepi potrebni tudi na področju industrijskih procesov. Pomembno je, da je večina industrijskih procesov vključena v trgovanje z emisijami znotraj Evropske unije in bodo njihove emisije omejene z novim načrtom razdelitve pravic do emisij toplogrednih plinov za obdobje 2008–2012.

Acroni je vključen v poskusno trgovanje v obdobju 2005–2007. Od izhodiščnega leta 1986 do danes je zmanjšal količine toplogrednih plinov za 40 %. Predvsem je to posledica zamenjave uporabe mazuta z zemeljskim plinom ter vztrajnega zmanjševanja specifičnih porab vseh energentov.

KAKO OHRANIMO DOBER GLAS

Erik Stritih, strokovni delavec za varnost in zdravje pri delu

HIGIENA GLASU

Ne zlorablajte svojega glasu

- Ne pokašljajte iz navade. Namesto tega zazečajte, da sprostite grlo, počasi pogoltnite ali popijte malo vode, brundajte, osredotočite se na resonanco vokalov in na občutek, ki se pri tem pojavi.
- Ne vriskajte, ne vzklikajte iz navade. Uporabite druge načine, da pritegete pozornost: ploskanje, žvižg, zvonec, hupo.
- Izogibajte se daljšega govorjenja na prostem ali na dolge razdalje.
- Približajte se sogovorniku, da ne boste kričali. Dobro programirajte glasovno tehniko.
- Izogibajte se govorjenja v hrpu: glasna glasba, stroji, javni prostori itd. V vsakodnevni situaciji zmanjšajte hrup iz ozadja. Ko govorite, glejte sogovornika v obraz, približajte se mu, počakajte, da poslušalstvo utihne.
- Pri javnem nastopanju uporabite mikrofona.
- Ne pojte preko mere. Upoštevajte svoje meje tako glede višine kot jakosti. Naučite se pravilne vokalne tehnike. Uporabite ustrezen kontrolni sistem, nikoli ne pojte visokih tonov, ki jih ne morete zapeti tiho.
- Izogibajte se nervoznih, glasu škodljivih razvad, kot so: pokašljevanje, hitro hlatajoče govorjenje, govorjenje v eni sapi, preizkušeno ali previsoko, monotono, ne uporabljajte mašil.
- Kontrolirajte in zmanjšajte glasovne razvade, ki odvrčajo poslušalce od vsebine, namesto tega se naučite uspešnega javnega govorjenja.
- Ne govorite dolgo pri napornih fizičnih vadbi.

Izogibajte se napačni rabi glasu

- Ne govorite z visokim monotonim glasom. Ne zmanjšujte glasovne energije do take mere, da bi postal glas grob.
- Podprite glas z ustreznim izdihom tako, da bo glas močan, da bo zvenel lepo.
- Ne zadržujte dihanja, kot da razmišljate, kaj boste povedali. Izogibajte se napetega začetka fonacije (glottic attack).
- Ko začnete govoriti, naj bo grlo sproščeno. Osredotočite se na dihanje, ko začnete govoriti.
- Ne govorite mimo naravnega ritma dihanja: izogibajte se hitremu izgovarjanju zadnjih besed v stavku, ne izgovarjajte jih kot da lovite sapo.
- Govorite počasi, odmore naredite tam, kjer to zahteva besedilo, s tem boste omogočili tudi pravilno dihanje.
- Ne napenjajte prsnega koša, ramen, vratu in grla, kadar vdihnete ali govorite.
- Sprostite svoje telo, da boste lahko sproščeno dihal. Dopustite sproščeno gibanje trebuha in reber.
- Ne stiskajte zob, ne napenjajte žrela ali jezika.
- Izogibajte se dalj časa trajajočemu šepetanju, godrnjanju, cviljenju.
- Govorite lahno, kadar pa uporabljate posebne glasovne efekte, naredite to tako, da se boste čim manj naprezali in ne izrabljajte glasu.
- Pri petju ne silite v register, ki ni udoben za vas. Učitelj petja naj vas nauči gladkega prehoda iz enega registra v drugega.

TEŽNOST IN RELAKSACIJA

Silo teže lahko izkoristimo kot pomoč pri sproščanju mišic našega telesa.

Vaje delamo leže ali sede. To vajo uporabiš za sprostitev rok, nog, vratu, ramenskega obroča.

Vaje raztezanja in sproščanja omogočajo mišicam ustrezno gibljivost in relaksacijo.

OPTIMALNA DRŽA TELES, KI JE PRIMERNA ZA GIBANJE

Zdrava drža telesa je tista drža, pri kateri je skelet pravilno oblikovan in mišični sistem uravnotežen. Taka telesna drža omogoča sproščeno gibanje telesa brez mišične napetosti. Stojimo v razkoraku,

porazdelimo težo telesa na obe stopali, sprostimo roke, ramena v smeri sile teže, prste sprostimo.

DIHANJE

Kratek poteg trebušne stene navznoter kot bi potisnil žogo, z izdihom pa gre trebušna stena v svoj prvotni položaj. Moč vzmetenja trebušne stene odgovarja stopnji glasovne moči.

Govorno dihanje je potrebno vaditi seveda z govorom. Govorimo s 35 % do 60 % vitalne kapacitete.

VAJE SPROŠČANJA IN DIHANJE

Dvignite glavo in vdihnite. Spustite glavo in izdihnite. Sledijo roke, noge. Cilj: doseči občutek lahkotnosti telesa. Dihanje in predstava. (pozitivno – vdih, neg. izdih.) Dosežemo izravnani ritem dihanja. Tiho ropot, harmonija nemir, sproščenost napetost, veselje žalost itd.

DRŽA TONUS GIBANJE

PROIZVODNJA V APRILU 2006

Branko Banko, tehnični direktor

April je mesec remontov v Jeklarni in Vroči valjarni. Od 17. aprila pa do 2. maja smo izvajali generalna popravila, zato v tem času v Profitnem centru Vroča predelava ni bilo proizvodnje. Zaradi zadostnih medfaznih zalog ni bilo večjih zastojev v finalnih profitnih centrih. V aprilu smo dosegli proizvodnjo 25.587 ton kvalitetnih končnih izdelkov in jih odpremili kar 26.942 ton.

PROFITNI CENTER VROČA PREDELAVA

April je bil v PC VP pretežno posvečen pripravi in izvedbi remonta. Proizvodnja slabov je potekala do 17. 4. 2006. V tem obdobju smo odlili 17.301 ton dobrih slabov, od tega 4.789 ton nerjavnih jekel. Pri proizvodnji slabov smo zaostali za načrtom za 299 ton. Proizvodnja v valjarni je potekala do 18. 4. 2006. Zvaljali smo 7.472 ton plošč in 11.548 ton kolobarjev. Načrt smo presegli za 520 ton.

Bistvenih težav med proizvodnjo nismo imeli. Specifične porabe, razen porabe električne energije na EOP, so v okvirih GN. Za slednje odstopanje pa smo pripravili obširen načrt ukrepov.

V drugi polovici meseca smo se koncentrirali na potek remonta in projekta odpravevanja. Na obeh lokacijah smo pravočasno zaključili z delom, pri čemer obseg aktivnosti ni bil okrnjen, projekt nadgradnje odpraševalne naprave pa teče po terminskem načrtu, ki predvideva zagon nove odpraševalne naprave konec maja.

PROFITNI CENTER HLADNA PREDELAVA

Proizvodnja HVT je znašala 10.573 ton, kar je 427 ton manj kot smo načrtovali. Največje odstopanje je pri proizvodnji diname, in sicer dobrih 600 ton. To je bilo delno kompenzirano s 300 ton višjo proizvodnjo nerjavnih trakov, vendar v količinskem pogledu celotnega izpada diname ni bilo možno nadoknaditi. Na področju TVT je bil načrt kljub velikim problemom v preskrbi z vložkom dosežen. Pomanjkanje je bilo predvsem pri nizkoogljiknih kvalitetah, izdelali pa smo dobrih 400 ton več jekel za poboljšanje. Delo v sektorju Priprava in luženje je v mesecu aprilu potekalo brez

večjih nepredvidenih zastojev. Ob koncu meseca smo popolnoma izpraznili medfazne zaloge in vse tri proizvodne linije smo ustavili. Obratovanju lužilne linije SCAP je bilo prilagojeno obratovanje Regeneracije, ki tako ni obratovala 195 ur, od tega je bilo 37 ur ustavitve zaradi rednih tedenskih pregledov. Nekoliko več problemov je z obratovanjem nove filtrske preše, ki zaradi neustrezne filtrske tkanine na grelnih elementih ne obratuje. Največ problemov tekom meseca smo imeli v sektorju Valjarna, in sicer z obratovanjem linije CRNO. Že v začetku meseca smo imeli več krajših nekaj urnih ustavitve, zaradi prisotnosti močnega "pick-up-a" na trakovih. Glede na predvidene probleme z zadostno količino vložka smo izvedli remont, na katerem je bilo zamenjanih 22 sevalnih cevi in 18 keramičnih valjčnic. Samo delo je potekalo zelo dobro, problemi pa so se pričeli ob ponovnem zagonu peči, zaradi česar smo imeli dodatnih 36 ur nepredvidenih zastojev, in to je tudi glavni vzrok za nižjo proizvodnjo diname. Doseženi izplen HVT znaša 88,3 odstotkov, kar je 0,6 odstotka nad letnim načrtom. V procesnem delu je bil izplen nekoliko pod načrtovano vrednostjo, in to predvsem zaradi prisotnosti robnih odebelitev pri dinami, pri ostalih grupah pa ni bilo večjih odstopanj. Prav tako je izplen predelave TVT za 3 odstotke nad letnim načrtom, kljub temu, da je bila količina prodaje neobrezanega materiala manjša kot v preteklih mesecih. Poraba zemeljskega plina je za 15 m³/tono nižja od načrtovane, pri specifični porabi el. energije pa je rezultat na nivoju načrtovanih vrednosti. Bistveno višji sta bili porabi H2 in N2 na liniji CRNO, in to zaradi problemov s tesnjenjem vstopnih in izstopnih vratc. Situacija je delno sanirana, s tem da se v bližnji prihodnosti načrtuje krajšo ustavitev linije, saj je potrebna določena predelava na konstrukciji vratc. S področja varnosti in zdravja pri delu v tem mesecu beležimo 4 poškodbe lažjega značaja. V celotnem letošnjem letu pa se je pripetilo 10 poškodb, kar je 4 manj kot v istem obdobju lanskega leta.

PROFITNI CENTER PREDELAVA DEBELE PLOČEVINE

Sredi aprila se je pričela proizvodnja na novi toplotni liniji Wellman, ki je že omogočila doseganje doslej najvišje

proizvodnje gotove nerjavne debele pločevine, in sicer 4.601 ton. Doslej najvišjo proizvedeno količino v prejšnjem mesecu smo presegli za 10 odstotkov.

Samo obratovanje linije je še zelo nezanesljivo, saj ima izvajalec del velike težave, tako z mehansko opremo svojih podizvajalcev kot z avtomatiko. Zaradi nezanesljivega obratovanja smo bili prisiljeni prestaviti načrtovane obnove Drever in Ebner peči, saj bi bil izpad proizvodnje omenjenih peči nenadomestljiv.

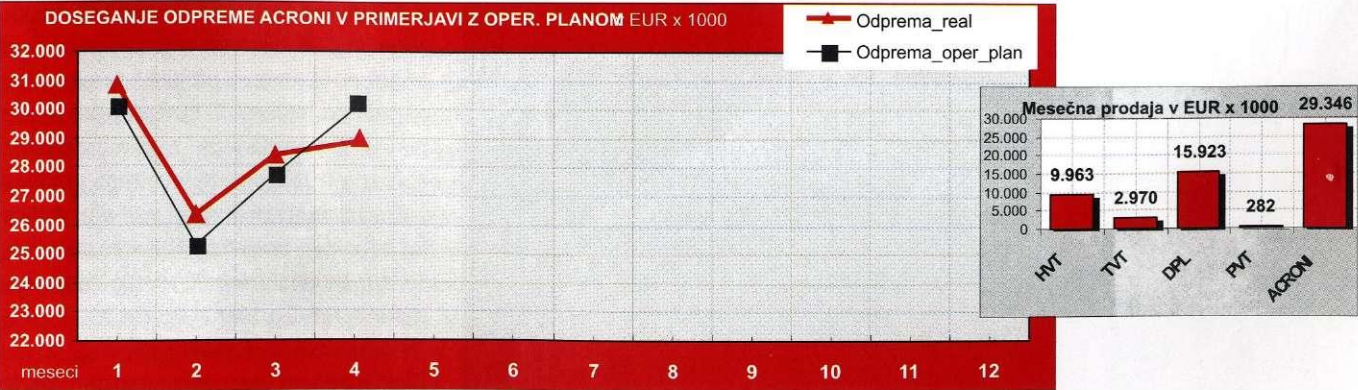
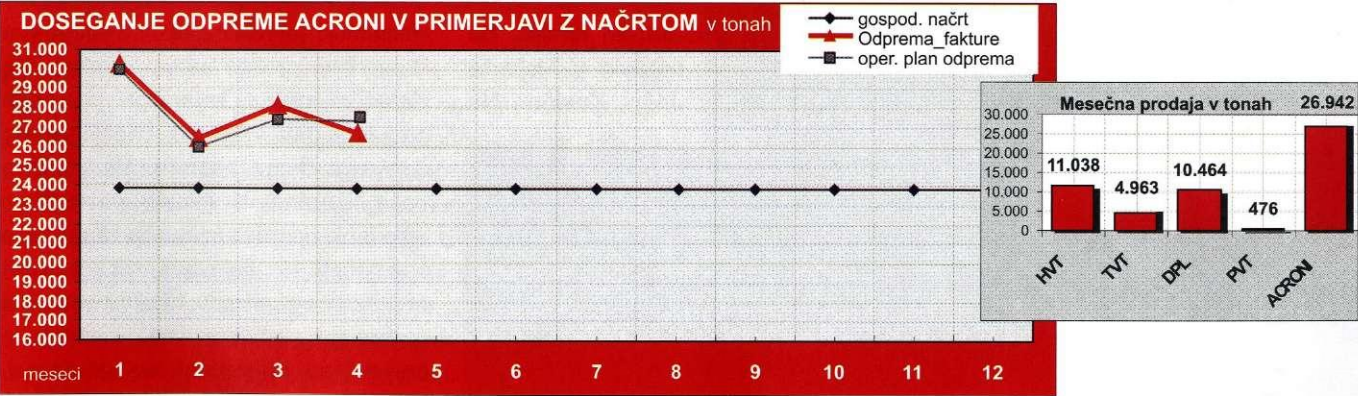
V pričakovanju doseganja višje produktivnosti nove linije je v aprilu prišlo tudi do spremembe asortimenta dohodnega vložka. Glede na omejeno kapaciteto Valjarne pred letnim remontom se je proizvedlo več nerjavnega vložka na račun konstrukcijske pločevine, kar je rezultiralo v pomanjkanju slednjega vložka in nedoseganju operativnega načrta. Le ta je bil z doseženimi 9.826 tonami gotove debele pločevine dosežen le 98-odstotno kljub rekordni proizvodnji nerjavne debele pločevine.

Zopet smo odlične dobre rezultate dosegli na glavnih potroških, kot sta specifična poraba električne energije, ki je bila z energije, ki je bila s 75,3 Kwh/tono boljša od načrtovane kar za 36 odstotkov, specifična poraba zemeljskega plina pa je bila z 38,7 Nm³/tono boljša od načrtovane za 18 odstotkov.

Dosežen skupni izplen PC PDP v aprilu je s 87,6 odstotki na nivoju načrtovanega. Na nerjavnem programu smo načrtovan izplen presegli za 0,6 odstotka, na programu poboljšane in legirane pločevine smo zaostali za planiranim izplenom za 0,8 odstotka, na programu navadne konstrukcijske pločevine pa za 0,3 odstotka. Sektor PVT je tudi v aprilu zaostal za načrtovano količino proizvodnje in s 476 tonami izdelkov hladno oblikovanih profilov dosegel le 87 odstotkov operativnega načrta. Razlogi se ponavljajo, najbolj pereči pa so stanje naprav, kader, organizacija dela in zahtevnost naročil. Prav na vseh področjih bo potrebno hitro izboljšanje stanja, saj obstoječe ne omogoča doseganja planirane 600 ton mesečne proizvodnje.

POSLOVANJE V MESECU APRILU 2006

	NERJAVA JEKLA			JEKLA ZA ELEKTROPLOČEVINO						MALOGLJ. in NAVAD. KON. JEK.			KON. LEGIR. in JEKLA za POBOLJ.			SKUPAJ		
				DINAMO, ELM Si			ELMAG											
	realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan	
	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%
JEKLARNA, PROGA																		
JEKLARNA	4.786	4.900	98	3.605	4.200	86	2.515	2.100	120	5.090	5.000	102	1.096	1.300	84	17.093	17.500	98
VALJARNA	5.605	4.640	121	4.463	4.500	99	2.2/82	2.360	97	5.387	5.800	93	1.283	1.200	107	19.020	18.500	103
IZDELKI ... PROIZVODNJA																		
HVT	1.597	1.300	123	6.283	6.990	90	2.028	2.010	101	42			610	700	87	10.560	11.000	96
TVT	478	400	120							3.388	3.950	86	1.075	600	179	4.942	4.950	100
DPL	4.604	4.600	100							4.085	4.200	97	1.139	1.200	95	9.828	10.000	98
PVT										257	550	47				257	550	47
ACRONI	6.679	6.300	106	6.283	6.990	90	2.028	2.010	101	7.772	8.700	89	2.824	2.500	113	25.587	26.500	97
IZDELKI ... ODPREMA v tonah																		
HVT	1.766	1.300	136	6.692	7.290	92	1.910	2.010	95	34			636	700	91	11.038	11.300	98
TVT	451	400	113							3.377	3.950	85	1.135	700	162	4.963	5.050	98
DPL	4.621	4.600	100							4.593	4.700	98	1.250	1.200	104	10.464	10.500	100
PVT										476	550	87				476	550	87
ACRONI	6.839	6.300	109	6.692	7.290	92	1.910	2.010	95	8.480	9.200	92	3.021	2.600	116	26.942	27.400	98
IZDELKI ... ODPREMA v EUR X 100																		
HVT	3.789	2.872	132	4.601	5.166	89	1.031	1.094	94	24			517	584	89	9.963	9.716	103
TVT	864	790	109							1.366	1.588	86	739	447	165	2.970	2.826	105
DPL	12.395	13.663	91							2.566	2.619	98	1.123	1.144	98	15.923	17.425	91
PVT										282	316	89				282	316	89
ACRONI	17.049	17.324	98	4.601	5.166	89	1.031	1.094	94	3.956	4.207	94	2.379	2.175	109	29.346	30.283	97

LETNI REMONT V PC VROČA PREDELAVA

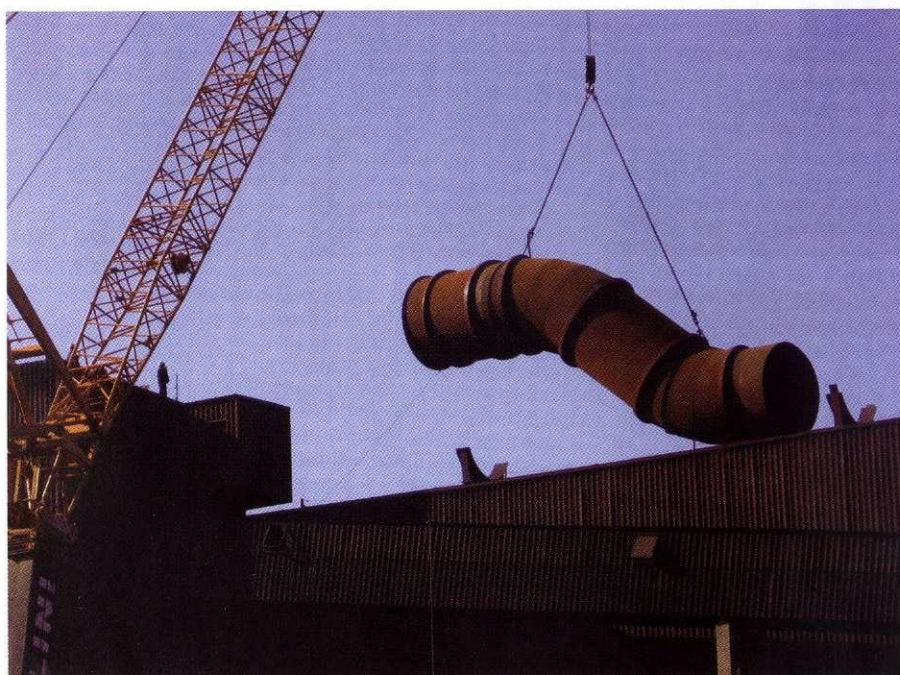
dr. Marjan Trstenjak, vodja vzdrževanja

Letni remont v Jeklarni se je pričel z zaustavitvijo 17. 04. 2006 in zaključil z uspešnim zagonom 02. 05. 2006. V tem času so potekala intenzivna vzdrževalna dela na vseh napravah, od priprave vložka do adjustaže 2 v kontilivu ter izvedba del na posameznih projektih. Najpomembnejše vzdrževalne aktivnosti so se tako kot vedno izvajale na glavnih agregatih elektroobločne peči, vakuuma in kontiliva. Na elektroobločni peči se je v obliki investicijskega vzdrževanja vgradil spremenjen obok peči. S to predelavo in spremembo lokacije dovoda hladilne vode na obok smo preprečili pojavljanje poškodb cevovodov na oboku zaradi udarcev s košaro ob vsipanju vložka v peč. Dela so bila uspešno vodena in zaključena z dobrim sodelovanjem podjetij Basing in Kovinska Bled ter predstavnikov Acronija, g. Darkom Malovrhom in g. Božom Černe. Na zakladalnem žerjavu 80/32 t se je izvedel projekt spremembe vodenja žerjava, ki sedaj omogoča vodenje žerjava s tal. Na

ta način smo zagotovili lažje in bolj varno upravljanje žerjava. Hkrati je bila izvedena modernizacija elektroopreme z relejskega na procesorsko krmilje. Na tem področju velja pohvaliti g. Matevža Pretnarja in g. Joža Kosiča. Na

vakuumski napravi je g. Marjan Cvek izvedel predelavo krmilja naprave na več virov napajanja. Pred tem sta bili obe vakuumski napravi napajani iz enega vira in vodeni preko istega krmilja. Ob električni okvari katerekoli od obeh naprav je bilo zato tudi onemogočeno delovanje druge naprave. Na kontilivu velja izpostaviti redno periodično umerjanje kontiliva in šablon za pripravo segmentov v delavnici ter čiščenje sekundarnega sistema hladilne vode. Vsi segmenti so bili izgrajeni iz naprave in preventivno pregledani ter premazani. Pod vodstvom g. Romana Kalamar so bili izdelani novi nerjavni hidravlični cevovodi. Nazadnje, a ne najmanj pomembno, je potrebno izpostaviti projekt odpraševalne naprave v Jeklarni. O tem projektu je bilo že veliko povedanega, zato morda le na kratko: z izvedbo prve faze tega projekta želimo zmanjšati emisije prahu v okolico ter zagotoviti bolj strpno bivanje s krajani. To, stroškovno in tehnično zelo zahtevno, aktivnost vodi g. Martin Brumat.

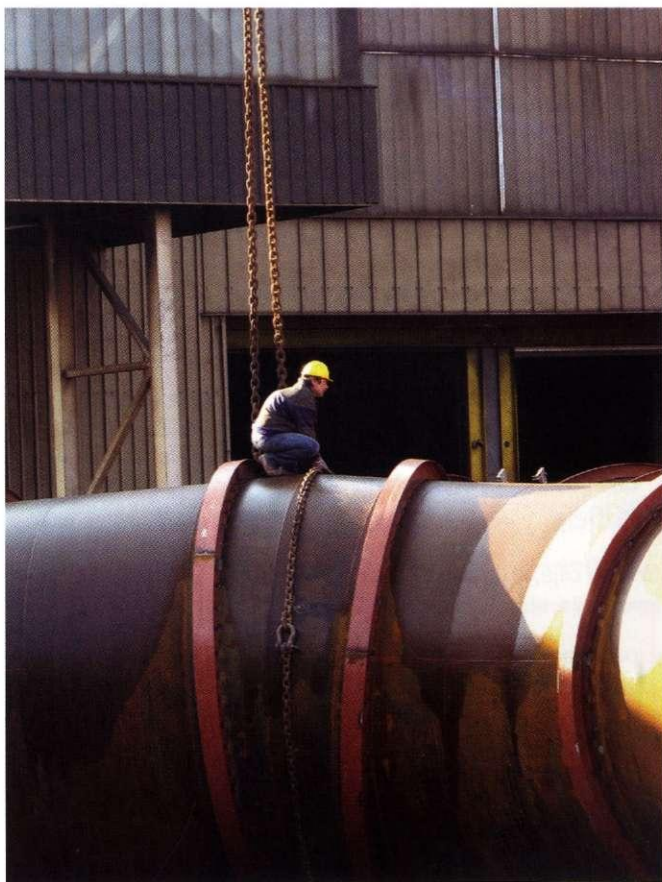
Skoraj v istem času, le za dan zamika, je

potekal letni remont tudi v Vroči valjarni. Glavnina del je bila opravljena na potisni peči in valjavskem ogrodju bluming, kjer drugače med letom ne prekinjamo proizvodnje za dalj časa. Na potisni peči je bila izvedena menjava izstopnega vodohlajenega nosilca, ki nam je s puščanjem povzročal težave že od letošnjega januarja. Poleg tega je bila izvedena zamenjava prečnega vodohlajenega nosilca izstopne drče, drsnih cevi in podpor izstopne drče. Gradbena dela so obsegala zamenjavo korudnih blokov izenačevalne cone in ognjevarnih materialov drče ter obnovo dela sten peči. Uspešen zaključek obsežnih del je plod odličnega sodelovanja g. Bojana Babnik, g. Adama Kostič z oddelka Montaže in podjetja Vigo. Na valjavskem ogrodju bluming je bila izvedena zamenjava osnovnih plošč in sanacija pragov. Z zmanjšanjem vzdolžnih premikov vstavkov in boljše porazdelitvi hladilne vode na delovne valje pričakujemo bolj stabilno valjanje. Ta dela niso bila tehnično zahtevna, so pa zelo dolgotrajna, saj zahtevajo veliko varjenja. Izvedena je bila generalna sanacija zgornjega dela krčilnega ogrodja, ki je zajemala obnovo vseh drsnih površin. Glede na velikost ter težo ogrodja in zahtevnost obdelave smo strojno obdelavo izvedli v podjetju Sistemska tehnika na Ravnah. Vsa strojna dela na blumingu so bila izvedena pod natančnim vodstvom g. Branka Polanc. Na valjavskem ogrodju štekel so bila izvedena

predvsem tista dela, ki jih zaradi časovne omejitve ni možno opraviti med rednimi izmenjavami valjanja debele pločevine in toplo valjanih trakov. To so predvsem preventivne zamenjave delovnih in gonilnih valjčnic ogrodja, zamenjave pnevmatskih cilindrov vročih in hladnega navijalnika ter iztrošenih drsnih elementov. Za koordinacijo del na ogrodju štekel je bil odgovoren g. Franc Gašpar. Hkrati z rednimi vzdrževalnimi deli je bila v Vroči valjarni izvedena modernizacija sistema prvega in drugega nivoja avtomatizacije. Obseg del je zajemal zamenjavo operacijskega sistema na AMS-ih in posledično prilagoditev kode ter nadgradnjo mrežne komunikacije. Projekt sicer še teče, vendar že sedaj lahko rečemo, da je bil dobro zasnovan in v času remonta odlično voden. V fazi testiranja se je za tak obseg dela pojavilo izredno malo težav. Vse zasluge za to gre pripisati g. Zdravku Smoleju, g. Markotu Čuferju, g. Romanu Robiču, g. Zvonku Medja, g. Silvu Bradaškja in g. Francu Polajnarju.

Poleg omenjenih del je bilo opravljenega še veliko rednega vzdrževalnega dela, ki si ravno tako zasluži pohvalo, ni pa morda tako obsežno, da bi ga izpostavljali. Ne gre prezreti, da so vsi vzdrževalci PC VP Vzdrževanje in sodelujoči iz drugih tehničnih služb dodali svoj kamenček v mozaik letošnjega letnega remonta. Stroški rezervnih delov, zunanjih storitev in domačih izvajalcev remonta (brez projektov) se bodo gibali nekaj pod 200 milijonov SIT. Žal popolnoma natančne ocene v tem trenutku ni možno podati, saj vsi delovni nalogi še niso zaključeni. Tako obsežnega remonta, po aktivnostih in stroških, v PC VP že kar nekaj časa ni bilo.

PROJEKTI OBRAVNAVANI NA SKUPŠČINI PODJETJA ACRONI – 2. del

Blaž Jasnič, projektni manager

Kot smo že v prejšnji številki Novic obljubili, smo vsem bralcem dolžni predstaviti še dve investiciji, ki sta bili obravnavani in potrjeni na Skupščini podjetja. Ti dve investiciji sta:

- **OXY-FUEL gorilci in**
- **Preselitev skladišča jeklenega odpadka z možnostjo nadaljnega povečanja.**

OXY- FUEL gorilci

Glavni namen izvedbe projekta je uporaba dodatnih virov energije (kemična energija) za pospešitev procesa taljenja in oksidacije taline v EOP, s čimer se poveča produktivnost na račun skrajšanja power-on časa, ter znižanje porabe EE v EOP.

Najnovejše tehnične rešitve, ki govorijo v prid za izvedbo investicije so:

- S plamenskimi taljenjem vložka (plin in kisik) predvsem v začetni fazi "vrtanja elektrod" dodatno talimo jeklen vložek na stenah peči in s tem hitro ustvarimo talino na dnu peči.
- Supersonic kopje za vpihovanje kisika – za segrevanje taline.
- Znovo opremo bo možno večtočkovno vpihovanje C in O₂ za ustvarjanje peneče žilindre in njeno optimalno porazdelitev, ki ima za posledico zmanjšanje izgub zaradi sevanja.
- Dodatno vpihovanje kisika za post combustion – dodatno zgorevanje CO v CO₂.

Glavna cilja, ki jih bomo dosegli z izvedbo investicije, sta:

- povečanje produktivnosti na račun skrajšanja power-on časa,
- znižanje porabe električne energije v EOP.

Vrednost investicije znaša 1.300.000,00 EUR brez DDV oziroma 312.000.000,00 SIT brez DDV.

Preselitev skladišča jeklenega odpadka z možnostjo nadaljnega povečanja

Z izvedbo investicije bomo preselili skladišče jeklenega odpadka, ki se trenutno nahaja na področju Jesenic, ki je 4 km oddaljen od Jeklarne, na področje same Jeklarne. Z izvedbo bomo pripomogli k bistveno racionalnejši logistiki internega transporta.

Postopek manipulacije z jeklenim odpadkom, po prevzemu vagonov na železniški postaji Jesenice, sedaj poteka na sledeč način:

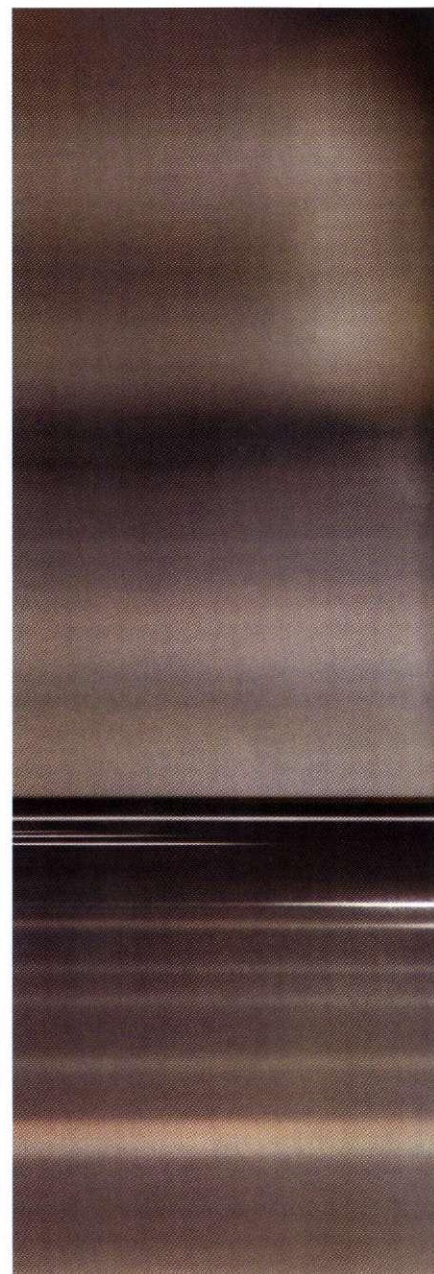
- transport do železniške tehtnice Acroni, ki se nahaja ob Jeklarni;
- tehtanje vagonov in klasifikacija jeklenega odpadka, ki se vrši na območju Jeklarne;
- transport vagonov na razkladanje na lokacijo Jesenice, v Jeklarno ali halo žične valjarne;
- ponovno nakladanje skladiščenega jeklenega odpadka na lokaciji Jesenice in ponoven transport v Jeklarno.

Z investicijo bomo izpolnili več ciljev, med katerimi izpostavimo naslednje:

- Z investicijo sledimo dani obljubi, da se iz področja, ki ni naša last in ki ga zasedamo za sedanje skladiščenje vložka, "izselimo" najkasneje do decembra 2007.
- Zemljišče prepustimo dejanskemu lastniku, ki je Železarna Jesenice v prisilni poravnavi in ki želi zemljišče prodati.
- Zagotovimo večji nadzor nad jeklenim odpadkom v smislu možne odtujitve, saj je obstoječe skladišče "na prostem" in zato slabo varovano.
- Sedanje skladišče je lokacijsko precej oddaljeno, kar povzroča precej logistično nepotrebnih aktivnosti in stroškov.
- Znižanje stroškov skladiščenja in racionalizacija internega železniškega transporta.
- Strošek stojnin vagonov na železniški postaji bo odpravljen.

- Omogočimo hkratno delovanje obeh žerjavov, hitrejše zalaganje elektropeči z načrtovanim dodatnim (drugim) zakladalnim mestom in s tem možnost večje proizvodnje v jeklarni.

Vrednost investicije znaša 2.700.000,00 mio EUR brez DDV oz. 648.000.000,00 mio SIT brez DDV.

UVEDBA EURA IN ACRONI

mag. Tomaž Ulčar, vodja informatike

S članstvom v Evropski uniji se je Slovenija zavezala tudi k uvedbi eura. Pred kratkim pa je tudi Evropska komisija ugotovila, da je Slovenija pripravljena na uvedbo eura in priporočila njen vstop v eursko območje s 1. januarjem 2007. Poti nazaj torej verjetno ni več, čeprav bo dokončna formalna odločitev sprejeta v mesecu juliju, ko bo tudi določeno menjalno razmerje za prehod. Sedaj je, kot verjetno vsi vemo, to razmerje 239,64 SIT za en euro.

Kot posamezniki si še lahko dokaj enostavno predstavljamo, kaj nam tak korak prinaša, le navaditi se bomo morali na povsem drugačne vrednosti, s katerimi bomo operirali. Za podjetja pa ta sprememba pomeni velik organizacijski in tudi stroškovni zalogaj. Največ dela v zvezi z uvedbo eura je seveda na področju informacijske tehnologije, saj je potrebno vse sisteme, ki podpirajo poslovanje podjetja, prilagoditi novim razmeram. Posebej kritično bo v tem pogledu poslovanje v prehodnem obdobju, ko se bosta pri spremljanju določenega poslovnega dogodka pojavljali obe valuti, euro in tolar. Tako se bo dogajalo npr. da bo faktura izdana koncem leta 2006 v tolarjih, plačilo bo izvedeno po novem letu v eurih ali pa bo naročilo izdano v tolarjih, faktura pa bo prišla v evrih. Skratka, prihajalo bo do nešteto možnih situacij, ki jih bo potrebno ustrezno zajeti in kontrolirati. Zanimivo bo

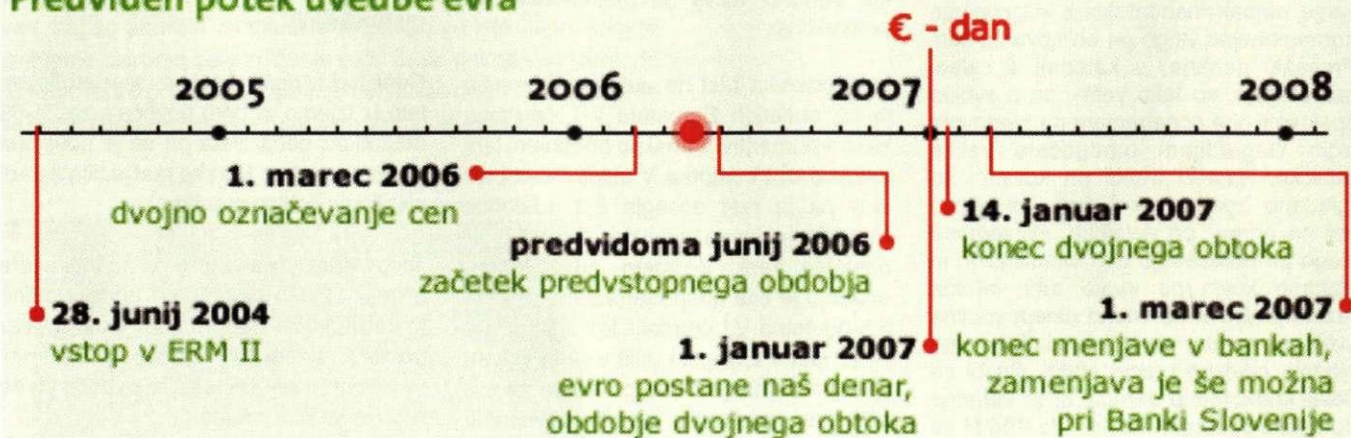
tudi dogajanje okrog naše plače za mesec december 2006, saj jo bomo dobili izplačano v eurih sredi januarja 2007, vsi stroški zanjo pa bodo morali biti vrednoteni še v tolarjih, saj padejo v poslovno leto 2006. Glede na naše poslovanje pričakujemo, da bo to prehodno obdobje trajalo do konca aprila 2007, od takrat dalje pa se bodo "tolarski dogodki" dogajali le izjemoma, npr. ob reševanju kakšnih reklamacij ipd.

Dejstvo je, da za nas na področju IT euro ne prihaja v najboljšem možnem trenutku, saj v Acroniju ravno pripravljamo projekt prenove poslovnih procesov, ki naj bi se končal z uvedbo novega poslovno-informacijskega sistema, ki bi rešil tudi problematiko okrog uvedbe eura. Presenečeni smo bili tudi nad dejstvom, da naš dolgoletni partner na področju IT KOPA iz Slovenj Gradca ni bil pripravljen prilagajati obstoječih aplikacij v skladu z vzdrževalno pogodbo, pač pa se je postavil na stališče, da nam vzdrževanja zagotovi z novimi aplikacijami.

Na oddelku informatike smo se s projektom uvedbe eura začeli ubadati že v oktobru 2005 in jasno nam je bilo, da imamo dve možnosti: prilagoditev obstoječih aplikacij ali pa uvedbo novih. Do februarja 2006 smo opravili temeljito

analizo obstoječega sistema in poskušali ugotoviti količino potrebnega dela in predvidene stroške za prilagoditev obstoječe programske opreme uvedbi eura. Na koncu smo se vendarle odločili za nakup novih aplikacij, vendar v minimalnem obsegu, ki nam zagotavlja varen prehod na poslovanje z eurom. Po dolgotrajnih pogajanjih smo podpisali pogodbo o postavitvi novih aplikacij za področje financ in računovodstva, aplikacije na področju komercialne in skladiščnega poslovanja pa bomo prilagodili sami. Projekt uvedbe novih aplikacij bo potekal do 1. novembra, ko bo na novo postavljen sistem zrel za uporabo. Večina del pa se bo izvajala v mesecih junij, september in oktober. Predvsem v obdobju po dopustih pričakujem aktivno sodelovanje vseh služb, ki bodo nove aplikacije tudi uporabljale.

Predviden potek uvedbe evra

VPLIVI MAKROEKONOMSKEGA OKOLJA NA TRŽIŠČE JEKLA

Janka Noč, komercialist za pospeševanje prodaje

Cene industrijskih kovin so se v letošnjem letu skokovito povečale. Med industrijske kovine štejemo aluminij, baker, nikelj, svinec, cink in kositer. So predmet borznega trgovanja in z njimi se trguje na blagovnih borzah. Najpomembnejši borzi sta v Londonu (London Metal Exchange) in v New Yorku (Comex/Nymex). Podobno se dogaja tudi z žlahtnimi kovinami, saj se cene zlata in srebra v letošnjem letu iz meseca v mesec skokovito povečujejo.

Razloge za močno podražitev tako industrijskih kot tudi žlahtnih kovin lahko najdemo v samem povpraševanju. Indija in Kitajska sta glavni pospeševalki rasti cen, saj se poraba industrijskih kovin v obeh državah enormno povečuje. Malce drugačna je zgodba pri zlatu in srebru. Poleg povečanega povpraševanja na rast cen vplivajo politične napetosti v svetu, še posebej napetost glede iranskega jedrskega programa in strah pred povečanjem inflacije zaradi rastočih cen nafte. Zaradi navedenih razlogov se precejšen del denarja ponovno seli v nakupe zlata in srebra, saj so vlagatelji očitno ocenili, da sta obe kovini z vidika donosov najboljši naložbi.

Že nekaj let je jasno, da ponudbe in povpraševanja po industrijskih kovinah ne krojita zgolj ponudba in povpraševanje, ampak finančni skladi, ki igrajo vse pomembnejšo vlogo pri oblikovanju cen. Presežki denarja, s katerimi ti skladi razpolagajo, so tako veliki, da s svojim spekulativnim poseganjem na blagovnih trgih vlagateljem omogočajo velike dobičke. Rastoči trendi pri kovinah so (gledano zgodovinsko) bolj dolgotrajni kot na primer pri delnicah. Pomembno vlogo pri oblikovanju cen industrijskih in žlahtnih kovin pa igrajo tudi valutna razmerja. Dolar še vedno ostaja vodilna svetovna valuta, vendar je od njegovega gibanja odvisno precej stvari. Če bi se dolar kratkoročno okrepil, bi to verjetno pomenilo pocenitev kovin. Obratno bi se zgodilo, če bi dolar izgubljal vrednost, saj

bi to po vsej verjetnosti dalo cenam kovin nov zagon.

vse pomembnejšo vlogo pri oblikovanju cen igrajo. Presežki denarja, s katerimi ti skladi razpolagajo, so tako veliki, da s svojim spekulativnim poseganjem na blagovnih trgih omogočajo vlagateljem velike dobičke. Rastoči trendi pri kovinah so (gledano zgodovinsko) bolj dolgotrajni kot na primer pri delnicah. Pomembno vlogo pri oblikovanju cen industrijskih in žlahtnih kovin pa igrajo tudi valutna razmerja. Dolar še vedno ostaja vodilna svetovna valuta, vendar je od njegovega gibanja odvisno precej stvari. Če bi se dolar kratkoročno okrepil, bi to verjetno pomenilo pocenitev kovin. Obratno bi se zgodilo, če bi dolar izgubljal vrednost, saj bi to po vsej verjetnosti dalo cenam kovin nov zagon.

Realne stopnje rasti (v%)	2006	2007
Svet	5,9	4,7
ZDA	3,4	3,3
Japonska	2,8	2,1
Eursko območje	2,0	1,9
Nemčija	1,3	1,0

Da se gospodarske razmere izboljšujejo, kažejo tudi drugi kazalci. Kazalec gospodarskega zaupanja v Nemčiji v letošnjem letu dosega najvišje ravni v zadnjih 15 letih. Rast naj bi se nadaljevala tudi v prihodnjih mesecih. Pozitivno je dejstvo, da je k rasti indeksa poleg ugodnih podatkov o nemškem izvozu prispevalo tudi okrepanje domače potrošnje. Kazalec gospodarske klime se je izboljšal tudi v Franciji in Italiji. Povečujejo se tudi proizvodna naročila, kar ugodno vpliva na rast industrijske proizvodnje.

Gospodarska rast na eurskem območju je po podatkih Eurostata v I. četrtletju letos v primerjavi z enakim obdobjem lani znašala dva odstotka. V celotni Evropski uniji pa je rast dosegla 2,2 odstotka; Nemčija je imela najnižjo, "samo" 1,4-odstotno rast. V istem opazovanem obdobju je bila gospodarska rast v ZDA 3,5-odstotna. V I. četrtletju letošnjega leta se je rast v Evropski uniji v primerjavi z zadnjim četrtletjem lani povečala za 0,6 odstotka, enako pa je bilo povečanje gospodarske rasti v eurskem območju.

(Za primerjavo: gospodarska rast v ZDA je bila v tem obdobju večja za 1,2 odstotka.)

Po napovedih Evropske komisije bo gospodarska rast v II. četrtletju v eurskem območju znašala 0,3-0,7 odstotka, v III. četrtletju pa 0,2-0,8 odstotka.

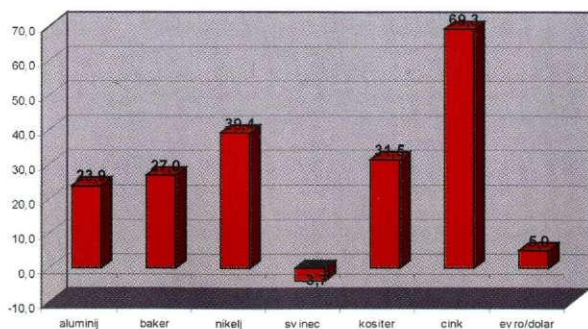
Vodilni nemški inštituti za gospodarske raziskave Nemčiji v najnovejšem poročilu napovedujejo 1,8-odstotno gospodarsko rast, kar je največ v zadnjih šestih letih. V primerjavi z oktobrsko napovedjo je sedanja napoved višja za 0,6 odstotne točke in bolj optimistična od napovedi Mednarodnega denarnega sklada. Nemška vlada napoveduje, da bo letošnja gospodarska rast znašala 1,4 odstotka. Najbolj je v svojih napovedih optimistična Dresdner Bank, ki je napovedala 2,2-odstotno gospodarsko rast. Za primerjavo: lani je Nemčija imela 0,9-odstotno gospodarsko rast.

Kitajski BDP se je v I. četrtletju letos povečal za 10,2 odstotka, kar je več od napovedi. Vlada si v zadnjem letu bolj kot za hitro gospodarsko rast prizadeva za trajnostni razvoj, kar pomeni obvarovanje virov, zaščito okolja in izboljšanje življenjskega standarda ljudi. Kitajska je imela v obdobju od leta 2000 do leta 2005 letno gospodarsko rast večjo kot 9 odstotkov BDP. Lani se je BDP povečal za 9,9 odstotka, k čemur sta najbolj pripomogla izvozno povpraševanje in rast investicij.

Cene industrijskih kovin so se v letošnjem letu (z izjemo svinca) povečale za 24-69 odstotkov, cena zlata pa se je povečala za 38 odstotkov. Eurska rast je bila zaradi slabljenja dolarja manjša.

Tečaj euro dolar, ki je v začetku leta znašal 1,1875 dolarja, se je do sredine maja povečal na 1,2903 dolarja, kar pomeni skoraj 9-odstotno povečanje. Povprečni mesečni tečaj euro dolar pa se je povečal za 5 odstotkov.

Povečanje povprečnih mesečnih cen kovin in tečaja euro/dolar v letu 2006

Iz grafa je razvidno, da se je v letošnjem letu najbolj povečala cena cinka. Cene pocinkane pločevine se zaradi tega iz meseca v mesec močno povečujejo. Ker proizvajalci pocinkane pločevine celotnega povečanja cen glavnih surovin (TVT in cinka) ne morejo prenesti v povečanje baznih cen, so v letošnjem letu uvedli doplačilo za cink. Doplačilo se mesečno povečuje v odvisnosti od rasti cen cinka. Avtomobilska industrija, ki je največji porabnik pocinkane pločevine, do sedaj ni občutila velikega skoka cen, ker so pogodbe dolgoročne, toliko večji pa je bil cenovni šok za porabnike, ki kupujejo na spot trgu. Vendar so proizvajalci pocinkane pločevine že napovedali, da bodo pri sklepanju novih pogodb upoštevali tudi povečanje cen cinka, kar pomeni tudi za proizvajalce avtomobilov nov cenovni skok.

Tudi cene aluminija, bakra in kositra porabnikom povzročajo sive lase, saj je v nekaterih panogah nemogoče čez noč prelini povečanje cen surovin v cene končnih izdelkov. Proizvodnja elektromotorjev je ena od panog, ki je ali pa bo v bližnji prihodnosti občutila dvojni cenovni udar (povečanje cen elektro pločevine in povečanje cen bakra). Na drugi strani pa je pri cenah končnih izdelkov (motorjev, kondenzatorjev idr.) prisoten trend zniževanja cen (na letni ravni od enega do dveh odstotkov). Ker je baker borzna kovina in zato predmet borznega trgovanja, bo s strani porabnikov elektro pločevine toliko večji pritisk na proizvajalce jekla, da bi bilo znižanje cen čim manjše.

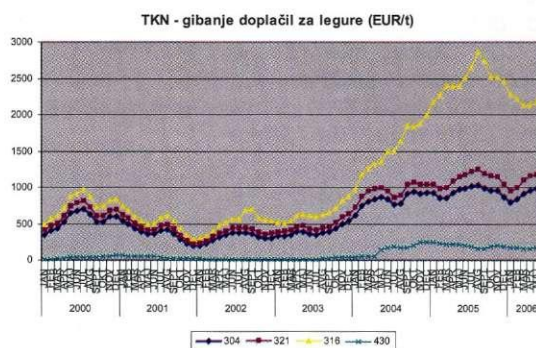
Povprečne cene niklja so se v letošnjem letu povečale za 40 odstotkov. Sredi maja se je cena niklja povečala na novo rekordno vrednost 22.300 USD/t, kar je 69 odstotkov več kot v začetku leta (dosedanje rekordne cene segajo v I. četrtletje leta 1989). Tako velika rast cen je presenetila vse udeležence na trgu, saj so analitiki za letošnje in prihodnje leto napovedovali umirjanje oziroma celo znižanje cen. To še enkrat več kaže, da so napovedi o prihodnjem gibanju cen niklja negotove, trgovanje pa podvrženo velikim špekulacijam finančnih skladov.

Kitajska ostaja glavni generator rasti povpraševanja po niklju, saj se je proizvodnja nerjavnih jekel v I. četrtletju letos v primerjavi z zadnjim četrtletjem lani povečala za 17 odstotkov (svetovna za 8,7 odstotka), v primerjavi z enakim obdobjem lani pa za 13 odstotkov (svetovna proizvodnja se je zmanjšala za 4,5 odstotka). Proizvajalci nerjavnih jekel komaj sledijo povpraševanju. Če so nekateri proizvajalci v I. četrtletju še omejevali proizvodnjo, pa v II. četrtletju delajo v vsemi zmogljivostmi. Dobavni roki pa se kljub temu iz meseca v mesec podaljšujejo in znatno presegajo dolgoletna povprečja. Nekateri proizvajalci zato začasno ne sprejemajo novih naročil.

Sistem doplačil za legure predstavlja pomemben dejavnik kompenzacije rasti cen osnovnih surovin (nikelj, nerjavni odpadki, krom, molibden, vanadij, titan, mangan) in proizvajalcem nerjavnih jekel omogoča, da na relativno enostaven način povečanje cen prelijejo v cene končnih izdelkov. Ker se v letošnjem letu povečujejo tako bazne cene kot doplačila za legure, so transakcijske cene nerjavnih jekel na rekordnih vrednostih.

Doplačila za legure pri avstenitnih jeklih brez Mo (304, 321) bodo pri evropskih proizvajalcih junija za 6-8 odstotkov višja od dosedanjih rekordov iz lanskega avgusta. Sistem doplačil uporabljajo tudi ameriški proizvajalci. Najbolj ilustrativen primer je Azija, ki uradno ne uporablja doplačil za legure. Še pred šestimi meseci so se transakcijske cene nerjavnih jekel pri azijskih proizvajalcih na mesečni ravni povečevale za 50 do maksimalno 100 USD/t, sedaj pa je mesečno povečanje 250 oziroma 300 USD/t nekaj običajnega.

NOV TRANSFORMATOR ZA SUNKOVITE POGONE V RTP JEKLARNA

Anton Munič, vodja elektro energije

V RTP Jeklarna zaključujemo skoraj 400 mio SIT vredno investicijo v nov transformator moči 100 MVA, 110/35 kV, ki bo namenjen napajanju tako imenovanih sunkovitih porabnikov (EOP Demag in Ponovčna peč). Sama posodobitev in nov koncept elektro-energetskega omrežja ima svoje korenine že v letu 2003, ko smo v našem podjetju spoznali, da so poleg vlaganj v posodobitev proizvodnih agregatov nujno potrebna tudi vlaganja v elektro-energetiko z namenom, da bi porabnikom zagotovili čimbolj zanesljivo dobavo električne energije in ustrezne kakovosti. Kako resno smo se tega lotili, priča tudi podatek, da smo od takrat do danes investirali v področje elektroenergetike več kot 6 mio EUR (novi projekti, investicijsko vzdrževanje, predelave ipd).

V letu 2003 smo začeli razmišljati tudi o tretjem transformatorju 110/35 kV, in to ne iz razloga, da moč obstoječega transformatorja 75 MVA v RTP Jeklarna po vgradnji novega pečnega transformatorja 80 MVA ne ustreza več. Ne smemo pozabiti, da k sistemu obratovanja EOP Demag in Ponovčne peči spada tudi kompenzacijska naprava SVC, ki kompenzira induktivno jalovo energijo in zagotavlja, da preko transformatorja 75 MVA prehaja v naše omrežje samo potrebna delovna energija. Transformator 75 MVA je tako konično obremenjen blizu 95 %, v povprečju pa 60–70 %. Namen vgradnje

Takšen je aktivni del transformatorja.

novega transformatorja je bil drug. Prednosti, ki jih bomo pridobili z novim transformatorjem, oziroma temeljni cilji projekta:

- Zvišati kriterij zanesljivosti obratovanja in preskrbe porabnikov z električno energijo z n-0 na n-1 ali drugače povedano, v primeru okvare enega od glavnih transformatorjev ne bo kritično ogrožena proizvodnja, saj nam še

vedno ostaneta dva transformatorja.

- Omogočiti razdelitev 35 kV omrežja glede na dinamiko porabnikov in s tem zmanjšati vpliv dinamičnih porabnikov (motorji Blooming, Steckel, Sendžimir) na ostale "mirne" porabnike, s čimer bomo posameznim porabnikom zagotovili ustrezno kakovost električne energije.
- Omogočiti nadaljnji razvoj in zagotovitev potrebne moči za napajanje glavnih pogonskih motorjev v Vroči valjarni (ti pogoni bodo po priključitvi novega transformatorja 100 MVA napajani preko obstoječega transformatorja 75 MVA).
- Omogočiti obratovanje EOP Demag z večjo močjo. V praksi se je to že izvajalo, in sicer je peč obratovala z močjo do 105 MVA oziroma cca 80 MW delovne moči. Pri taki moči je seveda pečni transformator obratoval brez večjih težav, saj je navsezadnje zasnovan za take preobremenitve (vodno hlajenje, posebna konstrukcija), vendar pa je transformator 75 MVA v RTP Jeklarna tak tempo proizvodnje le s težavo prenašal.

Po uspešno opravljenih tovarniških preizkusih.

Transformator je prispel v Acroni po železnici ...

Torej, v letu 2004 smo pričeli s pridobivanjem vseh potrebnih soglasij in naročili izdelavo projektne dokumentacije. To je kot pri vsakem projektu dolgotrajen in zapleten postopek, pa vendar smo pred poletjem 2005 pridobili vsa potrebna soglasja in na koncu tudi gradbeno dovoljenje, ki ga je izdalo Ministrstvo za okolje in prostor. Sledila sta podpisa pogodb za dobavo transformatorja (Siemens, d. o. o.) in z glavnim izvajalcem del (Esotech, d. d.). V jeseni so se nato pričela elektromontažna dela v 110 kV stikališču ter v centru vodenja v RTP Jeklarna. Dela so uspešno napredovala, prav tako pa tudi gradnja transformatorja. Sredi aprila 2006 so bili tako opravljeni še zadnji preizkusi in meritve na gotovem transformatorju pri proizvajalcu, nakar je bil transformator 25. aprila 2006 prepeljan po železnici v Acroni. Sledila je montaža transformatorja na temelje in pa vgrajevanje

elementov, ki so bili transportirani posebej (hladilniki, konservator, cevi ...). Trenutno potekajo vse potrebne aktivnosti s področja montaže končnih elementov, končni preizkusi in meritve na transformatorju, primarni opremljeni ter opremljeni za vodenje, zaščito in nadzor transformatorja. Po končanih testiranjih sledijo še zaključne meritve, nato pa bomo predvidoma konec maja transformator prvič priključili na elektroenergetski sistem Slovenije. Pred prvim vklopom bo z naše strani imenovana komisija, sestavljena iz predstavnikov našega podjetja, dobaviteljev opreme, izvajalcev in nadzora ter tudi iz neodvisnih institucij, kot so dobavitelj električne energije (ELES), Elektroinštitut Milan Vidmar ter seveda elektroenergetska inšpekcija.

Če zaključimo, z omenjenim transformatorjem ter dodatnimi 35 kV povezavami med RTP Jeklarna, RTP Bela in RTP Javornik, ki so bile izvedene v preteklem letu, bomo v podjetju postavili trdno "hrbtenico" elektroenergetskega omrežja. Seveda je dela še precej, vendar pa bi bili brez teh glavnih posegov ter investicij v primarno omrežje še vedno na robu "zloma internega elektroenergetskega omrežja". To je podobno kot stavba s slabimi temelji.

Vzporedno z našo investicijo pa poteka pri ELES-u (Elektro Slovenija) tudi projekt vgradnje drugega transformatorja moči 300 MVA, 400/110 kV v RTP Okroglo. RTP Okroglo je kot glavno elektroenergetsko vozlišče za gorenjsko regijo po dvosistemskem 400 kV daljnovodu povezano z RTP Beričevo, ki je glavno vozlišče elektroenergetskega sistema Slovenije, preko katerega poteka tudi tranzit električne energije med sosednjimi državami.

Pomen drugega transformatorja v RTP Okroglo je poleg zanesljive oskrbe naše regije z električno energijo tudi rešitev problematike s kvaliteto električne energije na širšem področju, seveda ob predpostavki, da bo obstoječi transformator 300 MVA, 400/110 kV ostal še naprej v pogonu in da na njem ne bo prišlo do večje okvare. Ocenjena preostala življenjska doba tega transformatorja je namreč še okoli 20 % (to je 6–8 let).

Transformator je pripravljen na priklop.

Zaključujejo se tudi dela v 110 kV stikališču, ki potekajo vse od jeseni 2005.

ŠTUDIJA LOGISTIKE DEBELE PLOČEVINE

Marjan Kunšič, pomočnik direktorja za tehnologijo v PC PDP

Pred novo polnilnico Hartwall z vodjem projekta.

Tok materiala na programu debele pločevine je področje, na katerem je veliko neurejenega. Ker je PDP star obrat s programom, ki se vse bolj usmerja k proizvodnji nerjavne pločevine, se s tovrstnimi pomanjkljivostmi v obratu soočamo vse pogostejše. Za izboljšanje stanja smo pripravili več predlogov rešitev, ki pa so vsi po vrsti vezani na večje investicije. Izvedba teh je predvidena s projektom 290.

Ker gre za več investicij, ki imajo lahko resne posledice za bodoči razvoj programa debele pločevine, smo na predlog glavnega direktorja k sodelovanju povabili neodvisno svetovalno firmo z ustreznimi referencami. Med tremi firmami iz natečaja smo se odločili za Finsko firmo EP - logistics s pomembnimi referencami na področju metalurških dejavnosti. Pred dvema mesecema je bila podpisana pogodba z definiranimi nalogami in pričakovanimi rezultati študije. Osnovni namen študije je bil skoncentriran na analizo obstoječega

stanja na področju pretoka materiala od Vroče valjarne do odpreme gotovih izdelkov v PC PDP in predlagati najustreznejše rešitve za ugotovljene slabosti. V študiji so bila podrobno obdelana naslednja področja:

Končno skladišče vroče valjane pločevine v Vroči valjarni

Predlagano je bilo zlaganje plošč v kupe na koncu linije in formiranje nepodloženih kupov kot enot za manipuliranje. Take kupe je mogoče prenašati z ustreznimi stranskimi prijemali, brez deformacije plošč v kupu. Predvideno je začasno odlaganje plošč na 94 kupov v bivši "striper" hali in krožen promet kamionov pri nakladanju.

Za ureditev so potrebne investicije v žerjave, avtomatizacijo nakladanja (ali vsaj sledenje) in ureditev tlakov.

Transport plošč iz Vroče valjarne na lokacijo PDP

Obdelanih je bilo več načinov transporta z uporabo posebnih palet. Tak sistem izključuje mirovanje vozila med razkladanjem in povečuje izkoristek vozil. V primeru razkladanja s stranskimi prijemali bodo časi razkladanja kratki, zato je predlagan transport z obstoječimi kamioni.

Razkladanje plošč v PDP

Zadostno razkladalno površino na zahodni strani obrata omogoča le podaljšek hal za 45 m. Kot najprimernejša velja varianta dovoza vložka ob južni steni obrata preko razkladalne jame pod nivojem hal s prečnim vstopom. Promet naj bi potekal krožno enosmerno, okoli skladišča rezervnih delov, vzporedno z železniško progo do izhoda pri vratarju.

Poleg podaljška hal (vsaj hale A in B) je nujna tudi investicija v dodatne razkladalne žerjave z ustreznimi prijemali.

Skladiščenje gotove pakirane pločevine

V študiji so podrobno obdelane tri variante. Skladiščenje v halah PVT s talnim odlaganjem, skladiščenje na istem mestu z odlaganjem v nizke regale in ročno manipulacijo in nazadnje s skladiščenjem v avtomatizirano visoko regalno skladišče na prostoru vratnih podbojev. V analizah so bile obdelane potrebne investicije, možnosti manipulacije, obratovalni stroški in

predvsem kapacitete v okviru razpoložljivega prostora.

Po vseh kriterijih so ugotovili prednosti avtomatskega visokoregalnega skladišča na mestu stavbe bivše proizvodnje vratnih podbojev. Varianti v halah PVT zaradi omejene površine ne omogočata zadostnih kapacitet skladišča.

Ocena in primerjava prispelih ponudb za avtomatsko regalno skladišče

Izvedene so bile tehnične primerjave vseh do sedaj prispelih ponudb avtomatiziranega skladišča. Kljub našim enakim zahtevam ponudb ni bilo mogoče med seboj popolnoma primerjati, zato so poudarili le odprta vprašanja pri posameznih ponudbah in področja, ki so pri tem projektu kritična in jih je potrebno posebno pozorno obravnavati.

V okviru študije nam je bil omogočen tudi ogled referenčnih objektov na Finskem, v katerih je EP - Logistics sodelovala (glej sliko).

Končno verzijo študije sta predstavnik firma EP - Logistics, g. Ville Hyvönen in g. Olli Sylvänne pretekli teden predstavila širšemu občinstvu v Acroniju. V enourni predstavitvi v power point projekciji sta navzočim, vključno z direktorjem, predstavila svoje ugotovitve in potrebne rešitve. Študija bo po manjših popravkih dostopna tudi v pisni obliki.

Visoko regalno skladišče v polnilnici.

POTRJEANE INVESTICIJE NA NADZORNEM SVETU DRUŽBE IN NAŠA PRIČAKOVANJA V ZVEZI Z NJIMI

Blaž Jasnič, Projektni manager

10. 5. 2006 je NS obravnaval štiri predlagane investicije, ki smo jih predstavili v predhodni in sedanji številki Novic. Z veseljem naj povemo, da so vse štiri investicije uspešno prestale obravnavo in so tudi odobrene.

V članku bomo poskušali na čim bolj enostaven in kratek način predstaviti, kakšna so naša pričakovanja v zvezi s potrjenimi investicijami in cilji, ki predstavljajo osnovne argumente, za pripravo in izvedbo investicij.

Čistilna naprava za škajni jami Blooming in Steckel

Glavni cilji, ki so nas pripeljali k predlogu za izvedbo investicije, so:

- S projektom bo zmanjšana letna poraba hladilne vode v obratu Vroče valjarne od sedanjih 6.500.000 m³/leto na 314.000 m³/leto.
- Izpolnjene zahteve BREF dokumentov;
- Sledenje ekološkemu sanacijskemu programu, IPPC direktivi in delni izpolnitvi za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja.
- Zmanjšati porabo hladilne vode za valjavski ogradi Blooming in Steckel.
- Omogočiti ponovno uporabo nastalega mulja v proizvodnem procesu.
- Urediti zaprt tokokrog hladilne vode z njenim čiščenjem in hlajenjem in s tem zmanjšati porabo in izpust hladilne vode v akumulacijski bazen HE Moste;
- Povečati čistost hladilne vode ter usedline vrniti nazaj v proizvodni proces.
- Zmanjšati plačilo vodnega prispevka in takse za odvajanje tehnološke odpadne vode.
- Urediti daljinsko upravljanje in nadzor celotnega procesa.
- Izpolnitev obveze izvedbe projekta kot IPPC zavezanec.

Zagon čistilne naprave predvidevamo v 14 mesecih po podpisu pogodbe z glavnim izvajalcem del, kar pomeni, če ne bomo imeli težav pri pridobivanju soglasij in dovoljenj, bo zagon čistilne naprave v pozni jeseni 2007, pridobitev uporabnega dovoljenja pričakujemo v letu 2008, to je po izteku poskusnega obratovanja.

Znesek investicije je kar 5 mio EUR brez DDV. Ker gre za popoln ekološki projekt, so ekonomski učinki investicije najbolj vidni v okolici, kjer bomo zmanjšali obremenitev Save Dolinke z izpusti. Bolj posredno nam investicija zaradi zaprtih tokokrogov hladilne vode prinaša tudi neposredne prihranke na račun zmanjšane porabe hladilne vode in s tem povezanimi nižjimi plačili taks. Predvidevamo, da bo skupni letni prihranek znašal 85 mio SIT.

Za ekološke projekte je doba vračanja vloženi sredstev izredno dolga in predstavljen projekt pri tem ni nobena izjema – povrnitev vloženi sredstev predvidevamo v 20 letih, kar pa je še vedno manj, kot pa znaša življenjska doba čistilne naprave.

Modernizacija potisne peči z izvlečno napravo

Z izvedbo investicije bomo dosegli naslednje cilje:

- Zmanjšanje problematike površinskih napak zaradi transporta skozi ogrevno peč na 25% sedanje problematike.
- Povečanje produktivnosti peči pri ogrevanju nerjavni jekel iz sedanjih 50 t/h na 70 t/h, kar bo tudi eden izmed kriterijev za izpolnitev pogodbenih parametrov.
- Znižanje specifične porabe plina pri ogrevanju nerjavni slabov iz sedanjih 45 m³/t na 35 m³/t.
- V celoti odpravimo problematiko obračanja slabov ob izvleku iz potisne peči.
- Zmanjšanje izgube materiala zaradi nastanka škaje in s tem dvig izplena za vsa jekla za 0,1% na letni ravni.

- Zmanjšanje stroškov vzdrževanja potisne peči in potrebne frekvence zaustavitve zaradi posegov na sami peči. Trenutno se peč zaradi vzdrževalnih del ustavi dvakrat letno, po izvedbi investicije pa se čas med dvema potrebnima remontoma podaljša na 9 mesecev, kar predstavlja tretjinsko podaljšanje obratovanja peči.

Izvedbo investicije planiramo v dveh delih, ker načrtujemo zaustavitev peči vsakokrat za 14 dni. Predvidevamo, da bi bila možna prva ustavitev decembra 2006, ko se izvede tudi poseg investicijskega vzdrževanja zamenjave "drsnih šin", druga ustavitev pa se okvirno predvideva v juniju 2007.

Znesek investicije je visok in znaša 4.391.700 EUR brez DDV, vendar nam prinaša zelo visoke ekonomske učinke in je tudi doba vračanja vloženi sredstev zelo ugodna. Predvidevamo, da bodo ekonomski učinki preseglji mejo 345 mio SIT letno. Ob takih učinkih predvidevamo povrnitev vloženi sredstev v slabih 4 letih oz. natančneje v 43 mesecih.

OXY-FUEL gorilci

Z nadaljevanjem želje, da Acroni kot napredna družba uvaža najnovejše tehnične rešitve v svoj proizvodni proces, smo se odločili za pripravo projekta OXY-FUEL gorilci.

Najnovejše tehnične rešitve za vnos kemične energije v EOP združuje naslednje funkcije:

- plamensko taljenje vložka (plin in kisik)
- supersonic kopje za vpihanje kisika v zaščitnem ovoju plamena omogoča oksidacijo ogljika v talini
- dodajanje C za ustvarjanje peneče žilindre
- dodatno vpihanje kisika za post combustion (zgorevanje CO v CO₂).

Z novo opremo in dodatnimi možnostmi kontroliranega vnosa energije v EOP bodo tudi zmanjšane ali povsem

odpravljene nekatere motnje v tehnološkem procesu taljenja v EOP, kot so lomi elektrod zaradi porušitve jeklenega vložka ob elektrodah ter ustvarjanje "hladnih predelov" npr. v območju EBT ali v področju pri vratih.

Med izdelavo jekla bo EOP delovala z zaprtimi vrati EOP oziroma z zaprto protihrupno komoro, ker za vpihovanje O_2 in C v prahu ne bo potrebna uporaba manipulatorja BSE, zaradi česar se bodo:

- zmanjšale emisije hrupa v okolico,
- zmanjšale emisije prahu v okolico.

Z instalacijo omenjene opreme bo olajšano sledenje okoljskemu sanacijskemu programu in izpolnitev obvez iz prilagoditvenega programa IPPC.

Zaključek projekta oziroma pričetek obratovanja je predvideno 6 mesecev po podpisu pogodbe z glavnim dobaviteljem opreme ter izvajalcem del. Veliko dela bo mogoče opraviti hkrati z redno proizvodnjo.

Skupni predviden strošek investicije znaša 1,3 mio EUR brez DDV. Po izvedbi investicije pričakujemo ugodne ekonomske učinke, ki bodo na letnem nivoju dosegli 132 mio SIT. Ob realizaciji predvidenih učinkov se bodo vložena sredstva povrnila v 2,6 letih oziroma natančneje v 31 mesecih.

Povečanje kapacitet skladišča jeklenega odpadka

Z realizacijo projekta bomo znižali stroške skladiščenja in manipulacije jeklenega odpadka, saj bo omogočena racionalizacija vlakovnih prevozov jeklenega odpadka, pričakujemo sodobnejši pogled na logistiko jeklenega odpadka, zagotovljeno ter količinsko usklajene dobave. Sama izvedba investicije bo obsegala:

- podaljšanje hale vložka v jeklarni za tri polja proti vzhodu,
- zgradijo se novi boksi za jekleni odpadek in,
- podaljša se železniški tir ter pripravi prostor za prečni voz 2,
- za manipulacijo vložka pa nabavi mobilni stroj.

Izvedbo projekta bomo zaključili v 14 mesecih po potrditvi projekta na Nadzornem svetu, kar pomeni, če ne bo zapletov pri pridobivanju potrebnih dovoljenj in soglasij, bo investicija zaključena jeseni leta 2007.

Skupni predviden strošek investicije znaša 2,7 mio EUR brez DDV.

Investicija je po svojem opisu projekt, ki predstavlja stroškovno velik finančni zalogaj za podjetje, a nam hkrati zagotavlja osnovo za razvoj in racionalizacijo proizvodnje v Jeklarni in prinaša tudi ekonomske učinke, ki znašajo 77 mio SIT prihranka letno in povedo, da se bo vložek v investicijo povrnil v 10 letih.

Poudarimo, da zgoraj omenjeno predstavlja le 1. fazo – to je preselitev skladišča. V kasnejšem terminu predvidevamo še izvedbo 2. in 3. faze.

2. FAZA – SKLADIŠČE V ŽIČNI VALJARNI

V tej fazi predvidevamo ureditev pokritega skladišča, ki je že v uporabi in je namenjen predvsem za skladiščenje nerjavnega jeklenega vložka. Njegova ureditev v sedanji situaciji spominja na "skladišče za razsuti tovor", saj se delajo kupi materiala brez urejenih odlagalnih površin. V tej fazi ureditev zajema vzpostavitev zaščitnih ograd, ki bodo nudile možnost boljšega pregleda in ločevanja posameznih kvalitiet nerjavnega vložka, ščitile že urejen dovozni železniški tir pred zasutjem in nenazadnje se poveča tudi kapaciteta skladišča.

3. FAZA – ODPRTO SKLADIŠČE

V tretji fazi načrtujemo ureditev zunanega prostora za namene skladišča jeklenega odpadka, kjer gre dejansko za pridobivanje dodatnih kapacitet skladiščnega prostora. V ta namen bomo zgradili in ustrezno opremili površino na južni strani ob hali žične valjarne, kjer imamo trenutno jeklarske odpadke. Izvedba sledi prvima dvema fazama, ki je na daljši časovni rok izredno smiselna, ni pa nujna, saj lahko Acroni za večje kupljene količine jeklenega odpadka – po zadnjih pogovorih, občasno za krajši čas koristi odprte skladiščne kapacitete Luke Koper.

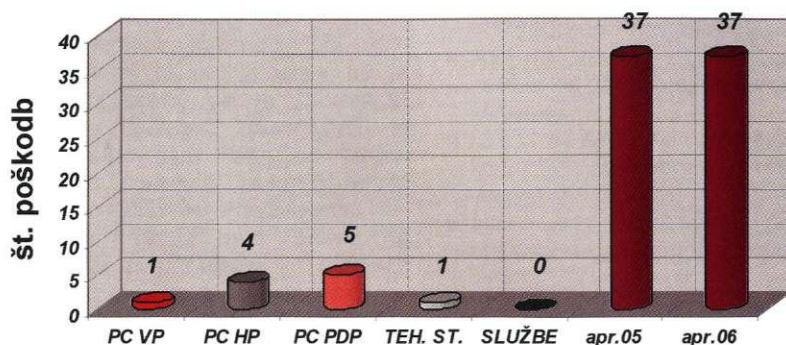

GIBANJE POŠKODB PRI DELU

Jure Vindiš, strokovni delavec za varnost in zdravje pri delu

V mesecu aprilu 2006 se je v podjetju Acroni pripetilo 11 poškodb pri delu.

ŠTEVILO POŠKODB PO ENOTAH

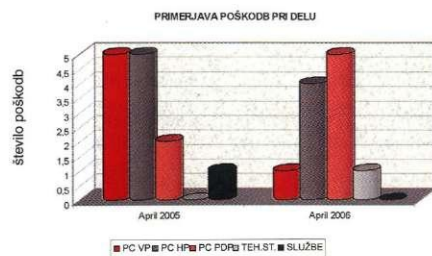

V mesecu aprilu 2006 sta se v primerjavi z aprilom 2005 zgodili dve poškodbi pri delu manj. Trend padanja števila poškodb v podjetju Acroni se tako nadaljuje.

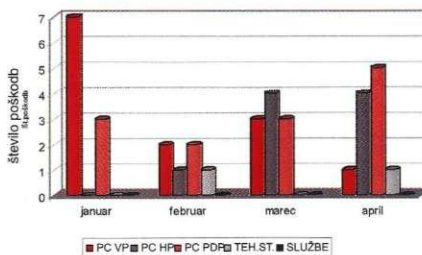
	profitni center				
mesec	PC VP	PC HP	PC PDP	TEH. ST.	SLUŽBE
April 2005	5	5	2	0	1
April 2006	1	4	5	1	0

V grafu je prikazana primerjava poškodb pri delu med aprilom 2005 in aprilom 2006. Poškodbe pri delu v PC Vroča predelava, PC Hladna predelava in v Službah se zmanjšujejo, v PC Predelava debele pločevine in Tehničnih storitvah pa povečajo.

Primerjava poškodb pri delu

Število poškodb pri delu po mesecih v org. enotah v letu 2006

Redni dopust 10,94 %

Nesreče pri delu 0,90 %

Bolezen 3,74 %

Ostala odsotnost 7,70 %

Prisotnost 76,72 %

Aprila letošnjega leta je bila odsotnost z dela za skoraj 7 % večja kot lani v enakem mesecu. Povečanje odsotnosti gre predvsem na račun več rednih letnih dopustov in ostale odsotnosti, medtem ko je bila odsotnost zaradi bolezni skoraj enaka kot lani, odsotnost kot posledica poškodb na delu pa je bila celo nekaj manjša kot pred letom dni.

JUBILANTI DELA

10 LET

IBRAHIMOVIČ ADMIR

PC Hladna predelava

STEČUK SINIŠA

PC Predelava debele pločevine

20 LET

KOBAL MAJA

PC Hladna predelava

TOPLAK VERA

PC Hladna predelava

ŠOLAR MOJCA

Tehnična kontrola

NOVAK MILOŠ

Raziskave in razvoj

BALOH MANJA

Računovodstvo

JOŠT BEATA

Računovodstvo

30 LET

ARKO JANEZ

PC VP Valjarna

FOČAKOVIČ IZET

PC VP Valjarna

EGREDŽIJA ILIJA

PC Predelava debele pločevine

40 LET

ŽANSKI ANTON

PC VP Valjarna

Iskrene čestitke!

RAZPIS KADROVSKIH ŠTIPENDIJ ZA ŠOLSKO LETO 2006/07

Maja Smolej, strokovna sodelavka za izobraževanje

STROJNI MEHANIČ	8 štipendij
STROJNITEHNIK	8 štipendij
ELEKTROTEHNIK ELEKTRONIK	2 štipendiji
UNIV. DIPL. ING. METALURGIJE	1 štipendija
UNIV. DIPL. ING. STROJNIŠTVA	2 štipendiji
UNIV. DIPL. ING. ELEKTROTEHNIKE	2 štipendiji

Prošnje za štipendije se zbirajo na kadrovske službi, in sicer za srednje šole do 1. 8. 2006, za fakultete pa do 1. 9. 2006.

K prošnji je potrebno predložiti zadnje šolsko spričevalo oz. potrdilo o opravljenih izpitih za zadnji letnik. V primeru, da bo prosilcev več, kot je razpisanih štipendij, bomo štipendiste izbirali glede na dosežen učni uspeh, rezultate testiranja in zaposlitev staršev v Acroniju. Prednost imajo prosilci višjih letnikov.

ACRONI ZA ZDRAVJE ZAPOSLENIH V PROJEKTU "ZDRAVJE"

Poslovodstvo Acronija

Bogastvo družbe je v njenih ljudeh.

To zavedanje postaja tudi za našo družbo vedno bolj pomembno, zato smo se odločili, da tudi Acroni prične z vlaganjem v zaposlene, predvsem v njihovo izboljšanje počutja in zdravja. V mesecu maju začnemo s PROJEKTOM "ZDRAVJE".

Pri tem si bomo pomagali s podjetjem Visit-A, d. o. o., ki je registrirano za zdravstvene in socialne dejavnosti in specializirano za programe v podjetjih, ki delujejo na področju zdravja in počutja na pozitiven in zaposlenim prijazen način.

V prihodnjih mesecih bomo skupaj intenzivno delovali na področju preventive, z namenom osveščanja, izboljšanja medosebnih odnosov, odkrivanja pravih vzrokov bolezni in odklankanja le-teh, ter z ukrepi za izboljšanje zdravja in počutja naših zaposlenih.

Počutje zaposlenih je skrb družbe, največ pa za svoje zdravje naredimo sami. Zaposlenim bomo skozi ta projekt pomagali in jih usmerjali, kako skrbeti za svoje zdravje. Skupaj z Vami bomo skušali ugotavljati morebitne prave vzroke za nastanek bolezni ali odsotnosti z dela in Vam pri tem pomagati ali iskati skupne rešitve. Znano je, da na nastanek bolezni največ vpliva psihološki faktor (npr.: odnosi na delovnem mestu, v svojem socialnem okolju, šibka samopodoba ...), zato je tudi za družbo

zelo pomembno, da se ti negativni faktorji, ki vplivajo na ljudi s strani družbe, PREPOZNAJO in ODPRAVIJO. Prepoznati, zavedati se in spremeniti način razmišljanja je eden ključnih ciljev PROJEKTA "ZDRAVJE".

Zato so v naslednjem obdobju predvidene naslednje aktivnosti:

- DELAVNICE motiviranja za svoje zdravje in ugotavljanja pravih vzrokov za nastanek bolezni (fizičnih, psihičnih, socioloških),
- DELAVNICE ZA VODSTVENE IN VODILNE DELAVCE,
- INDIVIDUALNI RAZGOVORI za zaposlene, vključno z vodilnimi in vodstvenimi delavci,
- INDIVIDUALNA POMOČ vsem, ki so veliko odsotni z dela zaradi bolezni, invalidom in pomoč pri reševanju stisk.

Poleg zgoraj navedenih aktivnosti pa bomo morali verjetno vzpostaviti tudi nekaj sprememb, o katerih Vas bomo redno obveščali.

Vabimo Vas, da se aktivno vključujete v projekt "Zdravje", saj temelji na pozitivnem, preprostem načinu izboljševanja počutja.

ŽELIMO VAM VELIKO ZDRAVJA!

PODJETJE Visit-A, d.o.o. SE PREDSTAVI

Ažman Simona, direktorica družbe, predavateljica koordinatorica nevladnih preventivnih programov v regiji Kranj (NVO) svetovalka na področju človeških virov

Podjetje Visit-a, d. o. o., je nastalo na podlagi izkušenj in potreb, ki smo jih opazili ob delovanju na področju zdravstvenega absentizma že leta 1997. Ob obravnavi te problematike se je namreč izkazalo, da je "bolniška" pravzaprav seštevnik zdravstvenih in socialnopsiholoških faktorjev, zaradi česa smo oblikovali podjetje, ki je registrirano točno s temi dejavnostmi. Strategija našega dela temelji na poudarjenju posameznika in njegovih vrednot, povečanju samozavesti in odgovornosti do svojega zdravja in počutja.

Pri našem delu smo namreč opazili, da pogosteje obolevajo posamezniki, ki so:

- genetsko zaznamovani,
- imajo težje pogoje dela,
- so negativno naravnani,
- imajo negativno samopodobo.

Vsi do tedaj znani prijemi delodajalcev in javnih ustanov so se izkazali za manj uspešne, saj nobeden ni temeljil na posamezniku kot na ključnem akterju.

Preko našega dela opazamo, da ljudje pogrešamo sprejetost na splošno, tako v podjetju kot tudi v družbi. Še posebej se ta problem izkaže pri ljudeh, ki so nekoliko drugačni in so stigmatizirani: bolni, invalidi, ljudje, ki izhajajo iz drugačnega okolja ali so kakorkoli drugačni.

Poudarek, da vsak človek nekaj velja in šteje, je torej temelj našega načina dela, naša smernica pa je: **"IZBOLJŠAJMO POČUTJE"**

To lahko storimo samo tako, da se zavedamo, da je moje zdravje vrednota, ki je pomembna zame.

Ne za podjetje, ne zaradi osebnega zdravnika, ne zaradi drugih, ...

ZARADI MENE.

Temu so se Visit-A, d. o. o. približali s svojimi programi in različnimi storitvami, ki so nastale tudi na podlagi izkušenj direktorice Ažman Simone, ki aktivno in ključno sodeluje v podjetju.

Dejavnosti:

- zdravstvena preventiva (preprečevanje obolenj, prepoznavanje bolezni),
- socialna preventiva (pomoč pri večjih stiskah kot posledice bolezni ali načina življenja),
- izobraževanje (motivacija, komunikacija, osebna rast, oblikovanje vodilnih osebnosti),
- svetovanje (kadrovske področje, absentizem, zdravi pogoji dela).

Reference:

PODJETJA – PROJEKTIV:

Perutnina Ptuj, d. d.,
Adria Airways, d. d.,
Elan, d. d.,
Sodex-ho, d. o. o.,
Iskraemeco, d. d.,
Lip bled, d. d.,
ZZZS Kranj,
Regionalna Razvojna agencija, (RAGOR), Humana, MKC Kranj,
Žito Gorenjka, d. d.
Mercator d. d.,
Kladivar Žiri d. d.,
Ibi Kranj, d. d.
Vogt electronic Slovenija, d. o. o.,
Kompas Hoteli Bled,
Hotel Jelovica Bled,
Ms Production Bled,
Gorenjski tisk, d. d.,
Iskra Restavracija d. o. o.,
Iskra Ero, d. d.
Gorenjska oblačila,
Avtomehanika Škofja Loka d. d.,
Sgp Tehnik (Sgp Gorenc), d. d.
Domel d. d. Elektro
Gorenjska, d. d.,
Niko, d. d.,
Avtomehanika d. d.,
Termopol d. d.
Center za poklicno usposabljanje (Gospodarska zbornica) usposabljanje kadrov, ki delujejo na področju človeških virov

Priporočilno pismo Ministrstva za zdravje o uspešnem pristopu in povabilo za morebitno trajnejše sodelovanje na področju zniževanje absentizma v Sloveniji.

Simona Ažman predstavlja primer "dobre prakse", kako se v življenju kljub težkim

preizkušnjam lahko postaviš na lastne noge. Srečevala se je namreč s hudo boleznijo, in sicer kar dvakrat, s težkimi socialnimi ovirami, nesprejetostjo, stigmatiziranjem, brezposelnostjo, hendikepiranostjo zaradi bolezni in dejstvom, da njeno zdr. stanje nakazuje, da verjetno dolgo ne bo zmogla delati.

Z močjo in željo pa kljub vsem naštetim težavam danes intenzivno sodeluje na področju pomoči potrebnim (bolnim, invalidnim, ljudem v stiski – društva anonimnih alkoholikov, psihiatrični bolniki, brezposelni, managerji, kadrovskimi delavci, zaposlenimi v podjetjih, mladimi podjetniki, študenti). Svoje izkušnje in znanje posreduje na različnih seminarjih, trenutno pa je največji izziv projekt "ZDR. ABSENTIZEM" z Ministrstvom za zdravje.

Njeno delo v veliki meri temelji na lastnih izkušnjah, svoja osnovna teoretična znanja (izhaja iz ekonomskega področja) pa je zaradi svoje naravnosti raje zamenjala z drugimi usmeritvami: dopolnjevala in pridobivala jih je preko usposabljanj in izobraževanj na Gea collegu, porgamih socialnega oskrbovalca na domu (negovalec), alternativnih znanjih preprečevanja obolenj, nevrolingvističnega pristopa, tehničnih znanj vodenja, ustrezne komunikacije, osebne rasti, gerontoloških vsebin...

PROJEKT UPRAVLJANJA PRODAJNIH PROCESOV

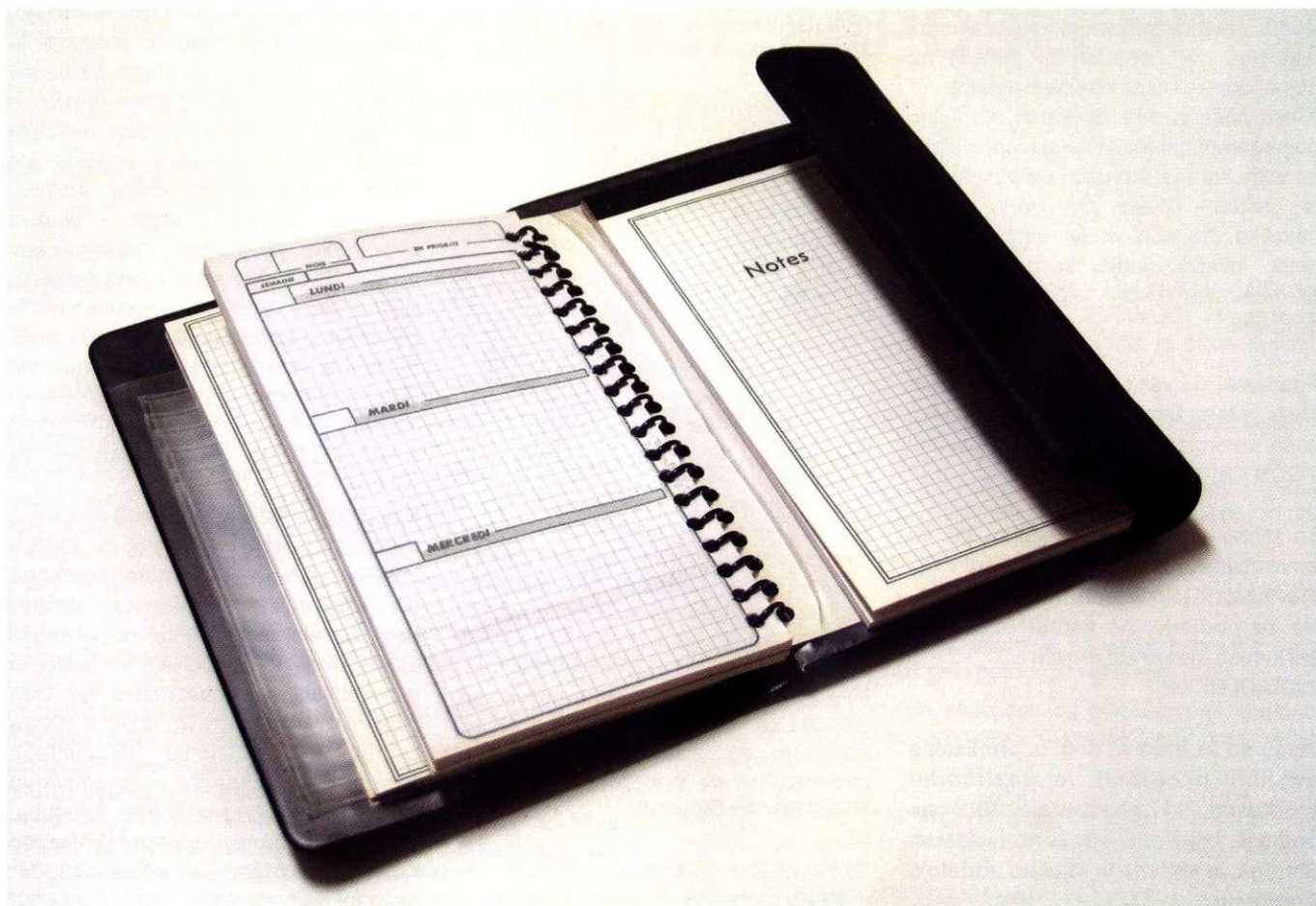
Monika Štojs, vodja prodaje

Prodaja nadaljuje z izvajanjem projekta skupaj s svetovalci Mercuri International. "Brown paper", ki smo ga izdelali, je posnetek obstoječega stanja. "White paper" pa je stanje, ki bi bilo idealno. Določili smo ukrepe, ki bodo obstoječe stanje približali želenemu oziroma idealnemu stanju. Nekateri ukrepi so že realizirani, večina pa bo realizirana v prihodnjih mesecih.

Istočasno smo začeli s pripravo tako imenovanega prodajnega priročnika. Prodajni priročnik bo obsegal več poglavij, trenutno zaključujemo prvo poglavje, ki je namenjeno delu s kupci. Poglavje v prodajnem priročniku natančno določa način dela, odgovornosti, pooblastila, dokumente ... Izdelava vsakega poglavja je rezultat dela projektne skupine, ki glede na obsežnost poglavja traja različno dolgo. Prvo poglavje smo s pomočjo svetovalcev pripravljali dva meseca in ga sedaj zaključujemo. Preden pa začnemo z naslednjim poglavjem, mora biti predhodno že implementirano.

V prvem poglavju smo obdelali področje, ki je vezano na kupce. Oblikovali smo kartico kupca, v kateri bodo vsi potrebni podatki, ki bodo omogočali lažje delo s tem kupcem. Kupce smo segmentirali glede na njihov potencial in delež. Predvsem pa smo se posvetili novim kupcem in njihovem pridobivanju. Podjetje potrebuje stalen dotok novih kupcev, če želi uspešno poslovati. Pridobitev vsakega novega kupca pa zahteva ogromno časa in sredstev (po določenih raziskavah kar 10 x več kot delo z obstoječimi kupci). Ker ne časa ne sredstev podjetje nima neomejeno na razpolago, je potrebno posebno pozornost posvetiti že izboru potencialnih novih kupcev.

Poleg tega pa smo postavili temelje za učinkovitejšo načrtovanje nove prodaje, ki temelji na sistemu "pipeline". Za pridobitev vsakega naročila so potrebni določeni koraki, reakcija kupca na vsaki stopnički pa kaže na to, kakšna je verjetnost, da bo do naročila dejansko tudi prišlo. Z upoštevanjem teh dejstev lahko z dokaj visoko zanesljivostjo načrtujemo prihodnjo prodajo.

Mojstri svojega posla

Polona Pibernik in Edita Kuhelj Krajnovič, uredništvo

Skoraj desetletje je že tega, kar se je izraz kompetence pričel uveljavljati med strokovnjaki za področje dela z ljudmi, kadrovskimi delavci, svetovalci, psihologi in v managementu.

(Kar) nekaj vode je moralo preteči, preden je strokovna javnost spoznala, da gre pravzaprav za priročno opredelitev, ki zajema več področij, s katerimi so se sicer že ukvarjali, prinaša pa bistveno novost.

Zaradi celovitosti vpogleda v posamezne dejavnike, ki določajo obnašanje zaposlenih na delovnem mestu, se je dalo z upravljanjem kompetenc zaposlenih bolj natančno vplivati na delovno uspešnost posameznika in posledično na ves kolektiv.

Zaradi tega je področje ukvarjanja s kompetencami zaposlenih tudi danes še kako živo in uporabno. Govorimo o znanju, veščinah, sposobnostih ter drugih osebnostnih lastnostih posameznika, ki vodijo do dobrega, učinkovitega ali odlično opravljenega dela, naloge ali projekta.

Do tu vse lepo in prav. Zadrega nastopi, ko želimo v svojem besedišču še eno nesrečno tujko nadomestiti s primerno slovensko sopomenko.

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika je pojem kompetenca razložen s pojmom pristojnost, v smislu obsega pooblastil, ki jih ima posameznik, torej z odločanjem.

Seveda gre za eno od skrajnosti. Če vam nekdo predstavi novega sodelavca, ki je pristojen za področje informatike, boste verjetno sklepali, da ima prišlek določeno znanje s tega področja, večje ali manjše izkušnje, da ga to področje zanima in veseli, da ima za seboj verjetno že kak uspešen projekt, in tako dalje. Ter seveda, menili boste, da je sprejet na delovno mesto, kjer bo v določenem obsegu sprejemal samostojne odločitve in zelo verjetno tudi vodil neki tim.

V slovenski strokovni literaturi se kompetence velikokrat prevajajo s pojmom veščine, ki je pomensko nekoliko boljša, a za velike dlakocepe še vedno ne povsem ustrezna zamenjava. A če smo dovolj prilagodljivi v svojem razmišljanju, je logika besede pravzaprav kar prava.

Nekdo je več svojega posla, če ima primerno znanje (bodisi naučeno, bodisi priučeno), izkušnje, ki so mu omogočile, da je to znanje izpilil, da ga delo, ki ga opravlja, veseli in izpopolnjuje, in zna vse to uspešno uporabiti, ko se pojavi nepričakovan zaplet pri vsakdanjem delu.

Dovolj bodi razprave o slovenskem jeziku, čeprav ni odveč zapisati, da ukvarjanje z njim ni v nemar porabljeni čas, saj je ravno slovenska beseda tista, ki bo ohranila našo identiteto in nam omogočila, da se bomo brez strahu povezovali z drugimi.

Kar je pomembno tukaj in zdaj, je to, da sprejmemo dejstvo, da se sodobna podjetja danes veliko ukvarjajo s kompetencami, pa naj jih imenujemo že kakor koli. Tudi Acroni sodi mednje. In da ne gre za nikakršen bavbav, pač pa za nas same.

Povedano drugače. Podjetja, ki se ukvarjajo s kompetencami svojih zaposlenih, so tista, ki jim je mar za nas. To so podjetja, ki želijo, da zaposleni napredujemo, da smo v tem, kar počnemo, še boljši in zadovoljnejši in ki naredijo vse, da se znanje prenaša in plemeniti.

Veščina, ki smo jo pri svojem delu razvili, je naš ponos in naše bogastvo. Obstaja v nas samih, v našem vedenju in odzivanju. Tudi če ničesar ne storimo, se bodo naše sposobnosti obvladovanja nekega posla bogatile skozi izkušnje in nova spoznanja, ki jih prinaša vsakdanje delo.

A zakaj ne bi bili še boljši, učinkovitejši, hitrejši in ne prav na koncu zadovoljnejši pri delu, ki ga opravljamo?

Zakaj ne bi bili pravzaprav veseli, če smo zaposleni v podjetju, ki mu je mar za nas in ki je pripravljeno v naš osebni in strokovni napredek dodatno vlagati? Zakaj ne bi izkoristili roke, ki nam je ponujena?

Povedano po domače. Bodimo in ostanimo mojstri svojega posla!

Mojster pri delu

Novobalada

Kompetence: Svoje delo moramo znati dobro opravljati

Ameriška vesoljska agencija NASA se je leta 2001 odločila, da bo razvila poenoten model upravljanja s kompetencami. Najprej so naredili natančen popis kompetenc ali kot sami pravijo inventar skupnih znanj in sposobnosti zaposlenih v NASI. Razlikovali so med znanstveno-inženirskimi in poslovnimi kompetenca-mi. Potem pa so začeli iskati vrzeli.

Zavedeli so se namreč, da kompetence pomenijo skupek znanja in ostalih dejavnikov, ki jih podjetje potrebuje zato, da uspešno posluje. Vedno bolj očitno postaja, da so ljudje motor razvoja. Podjetje je v končni fazi odvisno od svojih zaposlenih.

Ravno zaradi pomena človeških virov so nekateri sedanje premike v ekonomiji poimenovali kar vojna talentov. Kapital lovi (majhno) skupino nadarjenih ljudi in znanja, ki ga le-ti posedujejo. Kompetenčnost je postala priznana kot strateška konkurenčna prednost.

Kompetence so vse značilnosti posameznika, ki vplivajo na njegovo delovno odličnost.

Kaj torej so kompetence? V osnovi velja, da moramo posamezniki za opravljanje določenih delovnih funkcij in nalog imeti ustrezna znanja, sposobnosti, motivacijo in izkušnje. Običajno med kompetencami najdemo komunikacijske, vodstvene, računalniške oziroma informacijsko-tehnološke, poslovne, managerske ali upravljalске ter poznavanje procedur in politik.

Kompetence so običajno značilne za določena delovna mesta oziroma pozicije. Poleg teh poznamo tudi splošne ali temeljne kompetence, ki jih morajo obvladovati prav vsi zaposleni, in

organizacijske kompetence, ki so povezane z vizijo in s poslanstvom podjetja.

Kompetence so vse tisto, kar moramo vedeti, da uspešno opravljamo svoje delo.

Kompetence se razvršča in upravlja zaradi njihovega strateškega pomena. Tako dobimo zaposleni natančne informacije o potrebnih znanjih in sposobnostih za opravljanje določenega dela. Istočasno pa podjetje lahko opredeli tista znanja in kompetence, ki jih bomo zaposleni še potrebovali, da se bomo uspešno soočili s trenutnimi in prihajajočimi odgovornostmi in cilji.

Seveda so kompetence hkrati tudi kriterij zaposlovanja novih zaposlenih in napredovanja posameznikov znotraj podjetja. Vse to pa temelji na osnovi temeljnega vodila kadrovskega upravljanja. Poiskati prave ljudi za dana delovna mesta.

Kompetence se vedno bolj prebijajo v ospredje kot eno od glavnih vodil pri ocenjevanju delovne uspešnosti.

To pa še ni vse. Podjetje potrebuje tudi informacije o kompetenčnih vrzelih. Da bi vedelo, kje lahko nastanejo težave in da bi lahko izobraževalne programe uporabilo za dopolnjevanje kompetenc. Saj izpopolnjevanje kompetenc posameznika hkrati vodi v njegovo izboljšano delovno uspešnost.

Tako v Savi d.d. med ključne dejavnike svojega uspeha prištevajo tudi uvedbo centrov kompetenčnosti, ki med drugim skrbijo za spodbujanje pretoka znanja in ustvarjanje sistemskih rešitev ter s tem za delovno učinkovitost in učinkovito rabo vseh razpoložljivih virov.

Pogoj za uresničevanje ciljev so tudi naložbe v novo znanje, nenehno povečevanje usposobljenosti, ustvarjalnosti in motiviranosti vseh sodelavcev.

Janez Bohorič, predsednik uprave Save d.d.

Kadrovske oddelke poskrbijo za programe. Potem pridemo na vrsto mi sami. Ko podjetje opredeli pričakovane sklope kompetenc posameznim zaposlenim, nam s tem omogoči vpliv na lastno kompetenčno rast in razvoj svoje kariere.

Na podlagi zavedanja o pomankljivostih v

»Mojstrstvo graditeljske večine sardiničev je pred 3.500 leti botrovala nastanku nuragov. Te znamenite kamnite stavbe še danes ohranjajo svojo trdnost, čeprav so nastale brez pomoči cementa ali drugega veziva.«

našem znanju ali veščinah in samo-ocenjevanja dobimo fantastično orodje za nenehno izboljševanje. Dejansko zaposleni z leti pridobimo, razvijemo in izpilimo kup kompetenc. Trenutna ocena je tako le opis trenutnega stanja. Prihodnost je v veliki meri odvisna od nas samih.

Pravila igre na poslovnem področju danes zahtevajo kakovosten razpon znanj in spodobnosti, prilagodljivost ter samoiniciativno rast posameznika.

Zaposleni v današnjem svetu hitrih premikov najbolje koristimo sami sebi, in s tem celemu podjetju, s hitrim pridobivanjem novih sposobnosti, z osvežitvijo obstoječih informacij in znanja, morda z dodatnim izobraževanjem, da bi presegli preozko usmerjenost. Biti moramo, kot smo že večkrat poudarili, prilagodljivi.

Izobraževanje je najbolj učinkovito takrat, kadar je zaželeno, kar so ugotovili tudi pri Boeingu. Zdaj stavijo na osebni pristop, naslonjen na moč samomotiviranja. Saj si lahko tudi sami iskreno priznamo, da se dejansko ne naučimo kaj prida, kadar smo v izobraževanje porinjeni.

Nasprotno pa bomo iz izobraževalnih priložnosti potegnili kar največ, kadar si jih tudi sami želimo. Dejansko moramo sami prevzeti odgovornost za svoj razvoj. Potem pa le pogledjmo, kako nam pri tem lahko pomaga naše podjetje.

7 vedenjskih kompetenc uspešnih posameznikov:

- kreativno razmišljanje in inovativnost
- osredotočenost na rezultate
- strateško razmišljanje
- grajenje kakovostnih medosebnih odnosov in timsko delo
- razreševanje konfliktov in odpravljanje težav
- prilagodljivost
- vodenje s pomočjo inspiracije in spodbujanje medsebojnega zaupanja

3 kompetence upravljanja lastne kariere:

- motiviranje samega sebe
- samoiniciativnost
- upravljanje s svojim znanjem in izobraževanjem

SLOVENSKA ZGODBA

DHL Slovenija: Inovativni duh korporativnega državljana

Ko zagledamo znak DHL, pomislimo na pošiljke, hitrost in zanesljivost. Zvezda DHL družbe se je utrnila leta 1969, prav takrat, ko je človek prvič stopil na luno. Danes je ekipa DHL ponosen svetovni vodja v mednarodnih ekspresnih storitvah, cestnem transportu in zračnem tovornem prevozu.

Odlika DHL je, da z vlaganjem v usposabljanje, socialne programe in delovno okolje podpira nenehni razvoj vseh svojih zaposlenih. O razvoju kompetenc in dejavnih uspešne rasti smo se pogovarjali z Bojan Brankom, direktorjem slovenskega DHL Ekspres. Skupaj s kolegico Janjo Lamberger je med soavtorji knjige Kompetence v kadrovske praksi (GV Planet, 2005).

Med ključnimi dejavniki napredka, dinamične rasti in uspeha družbe DHL Bojan Brank izpostavlja

- **Dosledno izvajanje strategije.** Slovenski DHL Ekspres je sestavni del svetovne DPWN mreže, ki je z doslednim izvajanjem svoje strategije postala globalni logist številka 1.
- **Uspeh ustvarjamo ljudje.** Vsaka strategija in poslovni načrti temeljijo na

ljudih. Če ljudje vemo, kakšni so cilji in poznamo način, kako jih doseči, t.j., zakaj se trudimo in kako bomo to dosegli, bomo s kompetencami, ki prispevajo k uresničevanju ciljev, zmagovali.

"Potreben je občutek za ljudi; nekaterim je ta kot kompetenca "položen v zibelko", drugi si ga pridobivajo z izkušnjami. Meni osebno je pri izboru ključnih kadrov poleg sreče pomagal tudi splet ščepca znanja in izkušenj. Naredil sem tudi nekaj napak in se na njih marsikaj naučil. V prvi vrsti je potrebno, najmanj v krogu ožjega vodstva, kompetence vsakodnevno živeti na način, ki vsem v podjetju izkazuje, da smo pripravljeni na spremembe, da smo učljivi in prilagodljivi."

Družba DHL je prepoznavna po visoki meri pripravljenosti, da lastno željo po napredku in bogastvu izkušenj, črpajo jih tudi iz korporacijske mreže znanja, ki ji pripadajo, deli s posamezniki in podjetji. Družbena odgovornost je za ljudi v tej organizaciji način življenja.

Inovativni duh korporativnega državljana, rojenega leta 1969, ustvarja napredek 21. stoletja.

Iz napak sem se marsičesa naučil.

Tri vprašanja za strokovnjakinjo

Živa Gorup Reichmann, diplomirana inženirka elektrotehnike, se ukvarja z izobraževanjem in izzivom prenosa znanja (že) od študentskih let dalje. Kot vodja centra za učenje na daljavo je vzpostavila bazen znanja v Telemachu, kjer je spoznala vlogo sodobnih tehnologij pri prenosu znanj, in se nato preizkusila kot svetovalka v 3R timu. Danes je vodja za razvoj kompetenc v mednarodnem podjetju Hermes Softlab. Zanimal nas je njen pogled na uspešnost uvajanja modela kompetenc v prakso.

Kakšen je vpliv upravljanja kompetenc na uspešnost podjetja?

"Bistveno je, da vsako podjetje najde svojo razlago kompetenc, takšno, ki mu najbolj koristi. Meni osebno je blizu opredelitev, da so kompetence prava kombinacija znanja, veščin in vedenja. Seveda se takoj zastavi vprašanje, kaj pomeni in za koga je neka kombinacija prava. To je potrebno gledati s stališča ciljev, ki jih želi organizacija doseči. Zato ne moremo kopirati nabora kompetenc iz enega v drugo podjetje. Če se ne vprašamo, katere kompetence so za naše podjetje potrebne, morda vlagamo v razvoj tistih, ki za uspeh niso ključne. To pomeni, da bomo neke rezultate sicer dosegli, toda ali so ti rezultati (res) najvišji možni?! Ali vodijo k cilju, ki smo si ga zastavili?! Zato se je potrebno vprašati, katere kompetence so z vidika ciljev, ki jih želimo doseči, ključne."

Kako so kompetence povezane z osebnim motivom posameznika? "Kompetence lahko primerjamo z ledeno goro v morju. Če jih razumemo kot zgoraj navedeno kombinacijo znanja, veščin in obnašanja, se je potrebno zavedati, da je majčken delček te celote nad vodo; največji del pa pod gladino in neviden, neotipljiv. Govorim na primer o vrednotah, naših stališčih, vzorih, prepričanjih. Če tega velikega dela ne poznamo sami, če se torej ne ukvarjamo z raziskovanjem samega sebe, ga bodo še težje prepoznali drugi, naši sodelavci in nadrejeni. Pogosto se tako zgodi, da začutimo in se začnemo spraševati, zakaj naše odlike, sposobnosti ali širše kompetence niso prepoznane. Zgodi se, da smo prav zaradi tega umeščeni na napačno delovno mesto, na katerem ne moremo biti tako uspešni, kot bi bili (kje) drugje. Za obstoječe delovno mesto imamo pač nepravne kompetence. Z drugimi besedami povedano: pomembno in v osebnem interesu nam je, da čim bolj spoznamo sami sebe, ker bomo tako najbolj pravilno lahko ocenili, za katero delo smo najboljši."

Kaj je značilno za podjetja, kjer zaposleni razumejo vrednost razvoja lastnih kompetenc?

"Povedala bom svoje osebno mnenje. Klima v takšnih podjetjih je precej boljša. V takšnih podjetjih je užitek delati, kar posledično vpliva na višjo uspešnost. Če se vsak zaveda vrednosti razvoja lastnih kompetenc, delo bolj gladko teče, manj je prisile ali izgubljanja energije v prazno. Hkrati je to dvosmerni proces. Zaposleni razume vrednost kompetenc, če je okolje takšno, da podpira kulturo prispevka posameznika k razvoju celote. Pomembno je tudi poudariti, da uspešna podjetja ali posamezniki razumejo, da je splet kompetenc vedno edinstven. V različnih pogojih je več poudarka na znanju, izobraževanju, (spet) drugič na razvoju veščin, tretjič (pa) na spremembi vrednot."

Podjetnometer

"Ali veste, zakaj večina ljudi začne svoje delo v velikih podjetjih?" se je v enem od svojih člankov vprašal Peter Drucker, svetovno najvplivnejši mislec vodenja. "Zato, ker v času svojega študija niso uspeli ugotoviti, kam bi se usmerili in se pač odzovejo na kadrovska povpraševanja. Toda po obdobju pripravništva morajo sprejeti odgovornost za odločitve o delovnem mestu, za katerega so najbolj primerni. Zato ni naključje, da zaposleni po treh letih dela (na primer) v računovodstvu pride k vodji in izpostavi, da je zrel za preizkušnjo v trženju".

To pomeni, da posameznik raziskuje in preizkuša, v čem je najboljši, najmočnejši. Z iskanjem in razvojem kompetenc je torej aktiven oblikovalec sebe, svojega dela in uspeha.

Razmislite, koliko delovnih mest, delodajalcev, oddelkov, projektov ali opravil ste preizkusili v svoji delovni dobi. Vsaki izkušnji pripišite točko. Seštevek delite s številom let delovne dobe. O rezultatu se pogovorite s svojimi sodelavci, nam pa ugotovitve pošljite na kolegi@mediade.si

Kotiček Victoria

V maju je GZS Območna zbornica Ljubljana razglasila nagrajene inovacije za leto 2005. Med prejemniki uglednega priznanja so Kemijski inštitut, Litostroj E.I., Inštitut za poslovno rast in kreativnost, Ko-gast in tudi ACRONIjevi Podjetniki v podjetju, ki jih berete.

Podjetniki v podjetju je publikacija za razvoj notranje podjetnega okolja in konkurenčnih posameznikov.

Naslov uredništva: urednistvo@mediade.si

Odgovorna urednica: **Polona Pibernik**, 040 313 286.

Urednica: **mag. Edita Kuhelj Krajnović**, 040 488 040.

Svetovalca uredništva: **Sonja Šmuc, Bojan Dobravc**.

Fotografija: **uredništvo in arhiv DHL ter ACRONI**.

Izdajatelj: **Mediade, inovativno založništvo, d.o.o.**

Naslov: info@mediade.si

Podjetnometer je intelektualna lastnina izdajatelja Mediade, inovativno založništvo, d.o.o. Victoria je zaščitena blagovna znamka Oria Computers, d.o.o. Uredništvo jo uporablja z dovoljenjem.

REKRISTALIZACIJSKO ŽARJENJE V NOVIH ZVONASTIH PEČEH (100 % H₂)

Anja Kofol, raziskovalka za elektropločevine

Literatura: Filip Marinšek: Žarjenje v vodiku – 100 % H₂

Zaposlena sem kot Raziskovalka za elektropločevine na oddelku Raziskave in razvoj. Preden sem diplomirala na Naravoslovno tehnični fakulteti, sem bila zaposlena kot Kontrolor v PC HP, kasneje pa so me razporedili na delovno mesto Tehnologa kontrole kakovosti. Poznavanje poteka proizvodnje v obratu PC HP mi pri delu raziskovalke velikokrat zelo pripomore k boljšemu razumevanju in sodelovanju z zaposlenimi pri reševanju problematike in pri raziskovalnih nalogah. Ena od raziskovalnih nalog, ki smo jo izvedli s sodelovanjem RTA, tehnologov, logistike, metalografskega oddelka, fizikalnega oddelka in seveda vseh zaposlenih na linijah (Crno, RWL, SAN, CTM) v PC HP, je bila izvedba meritev temperatur v starih in novih zvonastih pečeh.

Zaradi vse večjih potreb po povečanju produktivnosti in izboljšanja kakovosti žarjene pločevine smo v Acroniju izvedli investicijo v zvonaste peči. V zvonastih pečeh poteka mehko, rekristalizacijsko in sferoidizacijsko žarjenje. Razlika med novimi in starimi pečmi je v zaščitni atmosferi žarjenja. Žarjenje v starih pečeh je potekalo v atmosferi 95 % dušika in 5 % vodika, v novih pečeh pa poteka žarjenje v atmosferi 100 % vodika.

Nove zvonaste peči

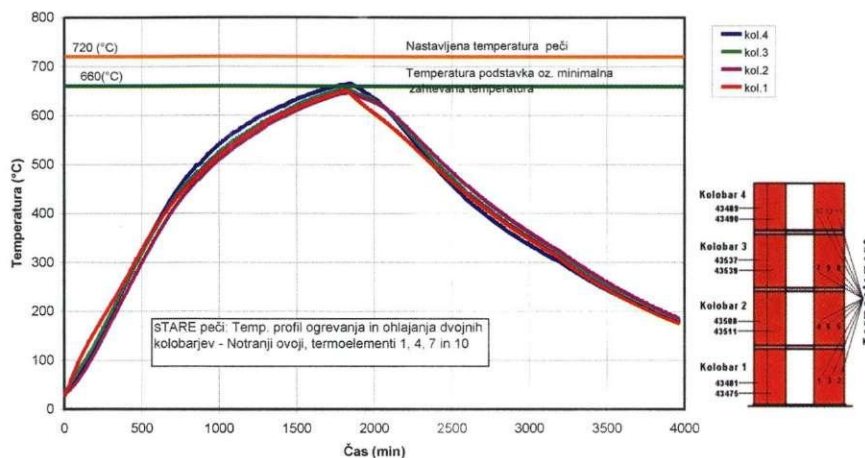
Prednosti žarjenja v suhem 100 % H₂ (HICON – postopek) so: skrajšanje žarilnega časa, izboljšanje kakovosti (čista površina, minimalno obarvanje trakov, zmanjšanje možnosti pregretja, ...), zmanjšanje števila baz, manjša poraba energentov.

V novih pečeh je mogoče zmanjšati temperaturne razlike v kolobarju (v fazi ogrevanja in ohlajanja), kar pripomore k enakomernim mehanskim lastnostim po dolžini traku, večji stopnji sferoidizacije, ter zmanjšanju možnosti zlepljanja trakov. 100 % delež vodika peč doseže le med fazo žarjenja, saj delež niha (od 83-92%) zaradi produktov razpada in izgoravanja olj, vode in nečistoč na površini traku.

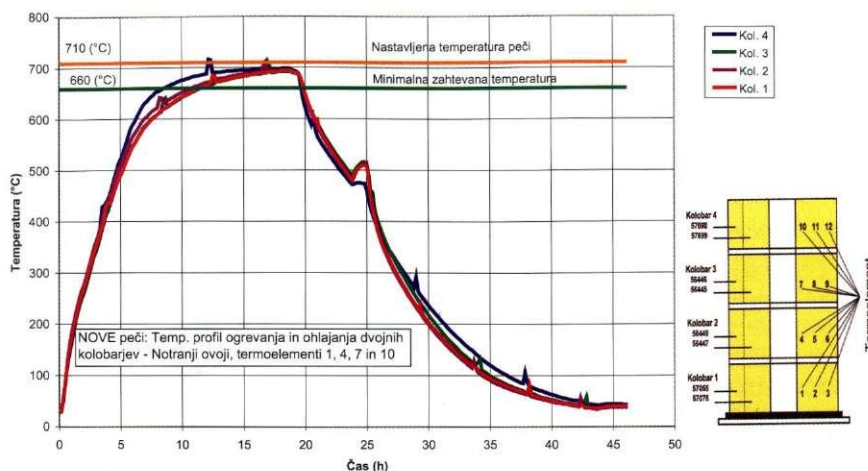
Raziskovalna naloga je bila izdelana v okviru priprav na rekonstrukcijo in testnega obratovanja novih zvonastih peči.

Prvi del naloge je zajemal izvedbo meritev doseženih temperatur, pregled struktur in analizo rezultatov elektromagnetnih in mehanskih lastnosti kolobarjev v starih pečeh. Rezultati so pokazali, da zahtevane temperature v peči niso bile dosežene. Zaradi tega je bila velikost zrn manjša in le delno rekristalizirana, kar ima za posledico slabše elektromagnetne lastnosti materiala.

V drugem delu naloge smo v novih pečeh med poskusnim obratovanjem ponovno izvedli meritve doseženih temperatur. Prav tako smo izvedli preiskavo mikrostruktur žarjenih kolobarjev in analizirali rezultate elektromagnetnih in mehanskih lastnosti.

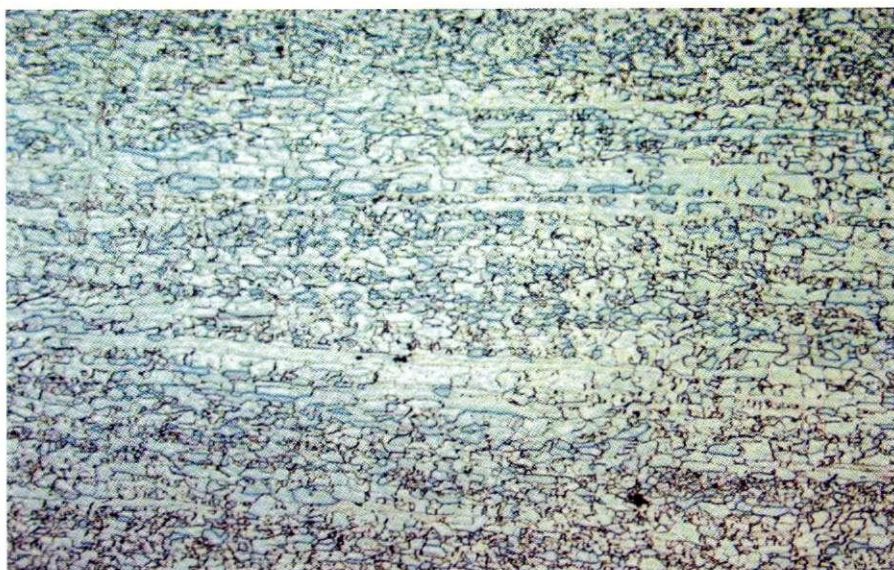
Rezultati meritev temperatur v novih pečeh so pokazali, da so bile temperature, ki so bile zahtevane, dosežene. Primerjava temperaturnih razlik med starimi in novimi pečmi je pokazala, da je žarjenje v novih pečeh bolj enakomerno. Temperaturna razlika v starih pečeh je bila od 5 do 95 °C, v novih pečeh pa je od 3 - 29 °C.

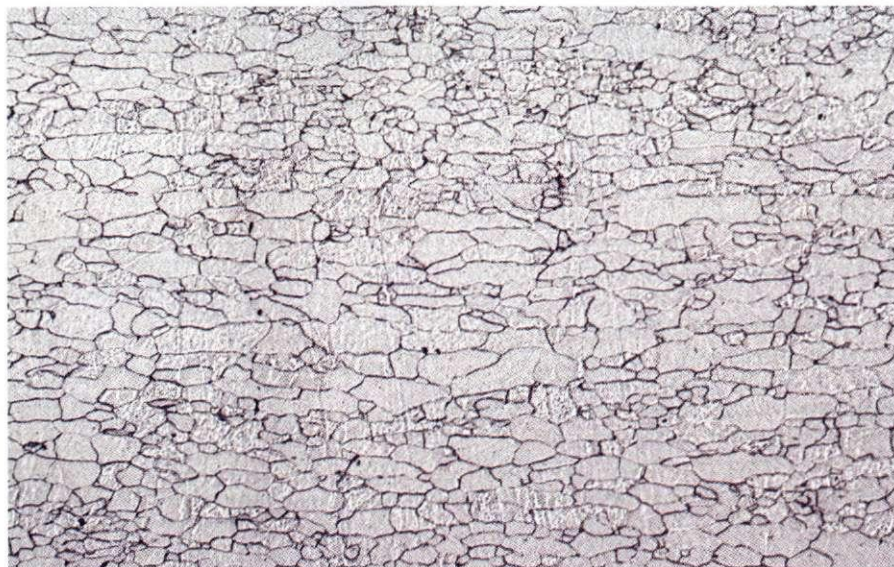
Že iz diagramov doseženih temperatur in slik mikrostruktur po rekristalizacijskem žarjenju in po kritični deformaciji iz starih in novih zvonastih peči je razvidno, da rekristalizacija v starih pečeh ni potekla do konca. Dobro je vidna razpotegnjenost zrn v sredini vzorca. Vse to pa ima za posledico delno rekristalizirano in relativno fino zrno po končnem žarjenju. Primerjava rezultatov meritev elektromagnetnih in mehanskih lastnosti v novih in starih pečeh je pokazala boljše elektromagnetne in mehanske lastnosti trakov iz novih peči.

To pomeni tudi skrajšanje časov žarjenja za 3-4 % pri kupcih.

Ker pa v Acroniju poteka tudi razvoj visokopermeabilne elektroplöčevine, kjer poleg dobre čistoče jekla, dodatnega legiranja tehnološka pot vključuje tudi visoko temperaturno žarjenje toplo valjanih trakov smo merili dosežene temperature tudi pri visoko temperaturnem žarjenju v zvonasti peči. Nastavljena temperatura peči je bila 850 °C, ki je bila tudi dosežena.

Oblika zrn po rekristalizacijskem žarjenju v starih pečeh.

Oblika zrn po rekristalizacijskem žarjenju v b - v novih pečeh.

ALI POZNAMEO NERJAVNA JEKLA?

Alenka Kosmač, vodja Raziskav in razvoja

Nerjavna jekla vsebujejo najmanj 10,5 % kroma (Cr) in imajo v primerjavi z nelegiranimi jekli občutno izboljšano korozijsko obstojnost. Višji delež legiranega Cr in delež ostalih legirnih elementov, kot so npr. nikelj (Ni) in molibden (Mo), pomenijo dodatno izboljšanje korozijske obstojnosti. Legiranje določenih drugih elementov pozitivno vpliva na lastnosti:

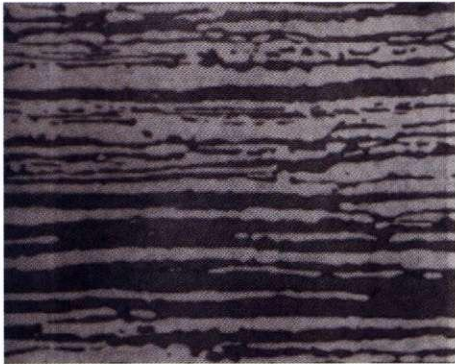
- niobij, titan (povečujeta odpornost proti interkristalni koroziji),
- dušik (zvišuje trdnost, odpornost proti jamičasti in špranjski koroziji),
- žveplo (izboljšuje obdelovalnost z rezanjem).

Tako razpolagajo konstrukterji, predelovalci in uporabniki z veliko množico različnih nerjavnih jekel za najrazličnejša področja uporabe.

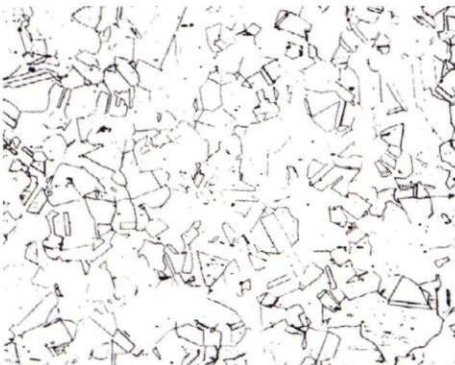
Nerjavna jekla se običajno proizvajajo kot ulitki, valjani ali kovani izdelki.

Že od iznajdbe nerjavnih jekel v letu 1912 uporabljajo izdelovalci in predelovalci različna trgovska, imena kot so NIROSTA, REMANIT, SAF, PROKROM itd. Imena se razlikujejo od proizvajalca do proizvajalca in nam običajno ne označujejo vrste nerjavnega jekla.

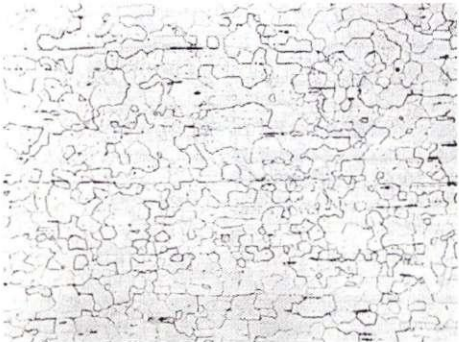
Nerjavna jekla delimo po svoji kemični sestavi v štiri skupine, ki so prikazane v tabeli 1. Med seboj se razlikujejo po mikrostrukturni zgradbi (slika 1).

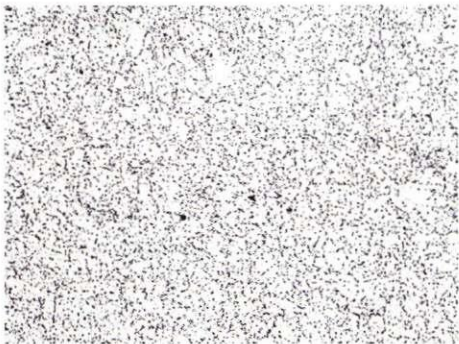
Avstenitno-feritna mikrostruktura (200 x povečava).

Avstenitna mikrostruktura (200 x povečava).

Feritna mikrostruktura (100 x povečava).

Martenzitna mikrostruktura (100 x povečava).

Tabela1: Osnove skupine nerjavnih jekel

Mikrostruktura	Glavni legirni elementi
Feritna	Krom
Martenzitna	Krom, ogljik ali nikelj
Avstenitna	Krom, nikelj in molibden
Avstenitno – feritna	Krom, nikelj in molibden, vendar višji delež kroma in nižji delež niklja kot pri avstenitnih jeklih

Z uporabo izločevalno utrjenih nerjavnih jekel (PH stainless steel) se raznolikost nerjavnih jekel še dodatno povečuje. Pri teh jeklih se z dodatkom Mo, Cu, Nb, Al in V ter s posebno toplotno obdelavo močno poveča trdnost jekla in meja plastičnosti.

Posamična jekla v EU označujemo z imenom (npr. X5CrNi18-10) in številko materiala (Werkstoffnummer; okrajšava W.Nr.1.4301). Zaradi točne določitve posamezne vrste jekla in dolgih oznak za imena se je označevanje materiala s številko (W.Nr.) uveljavilo zlasti na področju nerjavnih jekel. Pomen W.Nr. za nerjavna jekla je razviden iz tabele 2.

1.40..	Cr jekla z < 2,5 % Ni	Brez Mo, Nb ali Ti
1.41..		Z Mo, Nb ali Ti
1.43..	Cr jekla z ≥ 2,5 % Ni	Brez Mo, Nb ali Ti
1.44..		Z Mo, Nb ali Ti
1.45..	Cr, CrNi- ali CrNiMo- jeklo s posebnimi dodatki	
1.46..	(Cu, Nb, Ti, ...)	

Tako lahko že z oznake za vrsto jekla poznamo približno kemično sestavo.

Izbor nerjavnih jekel je izredno raznolik, saj je samo v EU standardiziranih približno 85 vrst različnih nerjavnih jekel.

KAM SO IZGINILE NEIZPLAČANE PLAČE?

V letu 1998 smo delavci SŽ prejeli obvestila o izdanem potrdilu za premalo izplačane plače. Na njem je bil vpisan neto znesek, ki pa se je kasneje (oktober 1998), ko so se izvedli vpis, vplačilo in pooblastilo o vpisu delnic pooblaščenca delniške družbe Lameta, spremenil v delnice. Dne 7. 10. 1998 sem za nakup delnic SŽ vpisala svoj državljanski certifikat in potrdilo za neizplačane plače, za kar sem tudi dobila potrdilo. Vendar pa sem kasneje (1999) dobila obvestilo, da sem imetnica samo tistih delnic, ki so iz naslova državlanskega certifikata, tiste za neizplačane plače pa so se "izgubile". Po večih telefonskih urgencah pri odv. pisarni Kos, g. Brglezu (Lameta), ga. Dušanki Šegatin (SŽ Lj) in njihovih obljubah, da bodo to sporno temo odprli in izpostavili na sejah, nadzornih svetih, ..., se do danes ni premaknilo prav nič. Prosim g. Brgleza ali g. Osovnika ali ga. Šegatinovo za pisni odgovor v časopisu Novice, kdaj in kako se bo rešil moj "problem", ki najbrž ni osamljen in ki je v bistvu malomarnost oz. napaka nekoga – koga?!

Vera Toplak, PC-HP

Nobena premalo izplačana plača, spremenjena v delnice, še ni izginila, tudi plača gospe Toplakove ne. Res je, da se je pri vpisu delnic iz leta 1998, ko je okoli 6000 delavcev na lokaciji Jesenice vpisovalo svoje manj izplačane plače, zgodilo nekaj različnih vsebinskih napak, ki 35 posameznikom niso omogočile vpisa delnic v delniško knjigo v pričakovani višini. Največ spornih zapisov se je nanašalo na neverodostojna pooblastila in manjkajoče sklepe o dedovanju, razloge za manjši del spornih vpisov pa je bilo kljub vloženemu trudu in porabljenemu času nemogoče definirati. Zagotovo pa se napaka pri ge. Toplakovi ni zgodila na vpisnem mestu Jesenice in ne po krivdi vpisnikov na lokaciji Jesenice. Ne glede na omenjeno pa so uprava in Nadzorni svet družbe Lameta ter posebej predstavniki obeh sindikatov v NS ves čas na različne načine zahtevali od uprave SIJ-a, brez katerega omenjene problematike zaradi dodatne dokapitalizacije sploh ni mogoče rešiti, da se sporni vpisi razrešijo. O večini teh ukrepov je bila seznanjena tudi ga. Toplakova. V začetku druge polovice preteklega leta je Nadzorni svet SIJ-a dejansko sprejel sklep o zadolžitvi razreševanja spornih vpisov, po neuradnih informacijah pa naj bi isti Nadzorni svet v tem mesecu potrdil tudi predlog odvetniške pisarne KOS, ki je opravila pravni preizkus upravičenosti omenjenih spornih in naknadnih vpisov delnic. Glede na to, da je tudi ga. Toplakova sama skušala reševati svoj opisani problem, ji ob svojih izkušnjah in ob napisanem ne bo težko definirati tistega, ki mu želi naprtiti krivdo za malomarnost pri njenem spornem vpisu in razreševanju le-tega.

Ludvig Bergles, Direktor Lamete, d. d.

P. S.: Iz razgovorov, ki jih je v tem letu imela uprava družbe Lameta in posebej predstavniki sindikata iz Acronija s predsednico NS SIJ-a, bi se dalo zaključiti, da se pristojni za lastninsko preoblikovanje še neolastninjenih družb bivših slovenskih železarn resno pripravljajo za dokončanje privatizacije. V juliju oz. septembru naj bi bile opravljene potrebne cenitve in objavljeni eventuelni razpisi. Sočasno pa je v teku preverjanje možnosti neposrednega odkupa deležev, ki so v lasti malih delničarjev, preko družb pooblaščenk. Šele ob izpolnitvi katerega koli predloga (prodaje družb ali neposredne prodaje deležev) bo delničarjem Lamete dana možnost, da oblikujejo svoje predloge o usodi svojih, v letih 1991 in 1992, zasluženih in neizplačanih plačah.

TAKO KOT "ZAVPIJEMO" V SLUŠALKO, TAK ODMEV BOMO TUDI DOBILI

Življenje brez telefona? Ne znamo si ga predstavljati. Naše govorjenje v to uporabno napravo ni nikjer zapisano, zato včasih vanj povemo več, kot bi si drznili zlit na papir. Z vsakim poslovnim klicem nastavimo našemu podjetju in tudi sebi ogledalo. Da bi bila ta podoba v njem čim lepša in naše komuniciranje čim bolj uspešno, je dobro da poznamo (poslovni) bonton telefonskega komuniciranja.

Mnogokrat se po telefonu pogovarjamo z ljudmi, ki jih še nismo srečali. Pokličemo jih z željo, da bi pridobili ali posredovali informacije, razpravljamo o problemih, jih rešujemo, prepričujemo ... Pazimo na "dober glas"! Je namreč edina govorica telesa, ki jo naš sogovornik zazna in od katerega je odvisno, kako zavzeto nam bo prisluhnil. Potrudimo da zvenimo toplo, prijazno – četudi smo kdaj jezni ali žalostni –, vendar ne prisiljeno.

Nekateri strokovnjaki poudarjajo, da je poslušanje najpomembnejša prvina komuniciranja. Bodimo pozorni poslušalci, če sogovornik dolgovezi, mu vljudno sežemo v besedo in se opravičimo, ker moramo končati pogovor.

Po telefonu nikoli ne govorimo preglasno in tudi ni najboljša, da vsi naokrog poslušajo naš poslovni ali celo zasebni razgovor.

Včasih je nekdo nedosegljiv ali pa se dela nedosegljivega. Ni lahko, vendar se potrudimo in ostanemo vljudni. Tudi če smo "spet" dobili tajnico ali koga od njegovih sodelavcev, nikakor ne bodimo zajedljivi ali nesramni ("Poslušajte, tega človeka kličem že več dni, je sploh kdaj v službi?"). Veliko lepše bo, če bomo ostali vljudni ("Klical sem že nekajkrat, kot kaže, vedno ob nepravem času. Mi lahko, prosim, poveste, kdaj bi bilo najbolje, da spet pokličem.").

Po telefonu se ne smemo pogovarjati s polnimi usti, srkati kave, smrkati, kihati, cmokati ...

Včasih moramo kolega ali poslovnega partnerja poklicati domov oz. ga zmotiti med privatnim časom. Dobro presodimo, kdaj je to zares nujno in kdaj lahko počaka do jutri. Seveda se moramo vedno predstaviti, zlasti, če se oglasi kdo od domačih.

Kot na druge poslovne dogodke je priporočljivo, da se tudi na telefonski pogovor skrbno pripravimo. Postavimo si naslednja vprašanja:

1. Ali natančno vem, zakaj bom poklical to osebo?
2. Sem zbral vse informacije, ki jih potrebujem za pogovor?
3. Sem za klic izbral primeren čas?

Ko pokličemo, prevzamemo pobudo za vodenje pogovora. Nevljudno je, če se "hodimo kot mačka okrog vrele kaše". Nedostojno je klicati med 22. uro zvečer in 8. uro zjutraj. Ne kličemo tudi v času kosila približno med 13. in 14.30 uro.

Ko se pogovarjamo po mobilnem telefonu v javnosti, ne smemo biti preglasni. Saj veste, kako nam gredo na živce ljudje, ki med našim kosilom pri mizi po mobilniku "rešujejo svet".

Nedostojno je klicati med 22. uro zvečer in 8. uro zjutraj. Ne kličemo tudi v času kosila približno med 13. in 14.30 uro.

Ko kličemo:

Zasebno: pozdravimo, se predstavimo, povemo, zakaj kličemo.

Službeno: pozdravimo, navedemo ime svojega podjetja, oddelka, se predstavimo, povemo, zakaj kličemo.

Ko nas nekdo pokliče:

Zasebno: zadostuje, da se oglasimo z besedami: "halo", "dober dan", "prosim" ..., ni nujno, da se predstavimo.

Službeno: pozdravimo, povemo ime svojega podjetja, se predstavimo.

Nikoli ne pozabimo na besedice hvala in prosim, kajti nihče od nas ni tako pomemben in zaposlen, da bi na to lahko pozabil.

Po predavanju in zapiskih strokovnjakinje za protokol in odličnost komuniciranja gospe Bojane Košnik priredila in povzela Anja Potočnik, pomočnica uprave za odnose z javnostmi.

FENOMEN MLADINSKIH DELOVNIH BRIGAD

"Lepo je v naši domovini biti mlad", je avtor naslovil svoj članek ob 10. obletnici mladinskih delovnih brigad. Kdor pa je v tistih časih kakor jaz sodeloval pri otroških in mladinskih pevskih zborih, se zagotovo spominja pesmi z vznesenim sporočilom, kjer se je ta verz večkrat ponovil kot nekakšen refren. Bila je to kompozicija iz železnega repertoarja pesmi, ki smo jih leto za letom prepevali skoraj kot himno na proslavah in praznovanjih praznika dela ter dnevov OF, vstaje, borca, zmage, republike, mladosti, pa še kaj se je našlo na temo revolucije in poveljevanja njenih pridobitev. Meni je v desetih letih prepevanja dobesedno zlezla pod kožo in bi jo lahko še danes denimo v Severni Koreji v hipu brezhibno odčivkal, četudi bi me ob enih ponoči sredi globokega sna

Glasno pojoč udarne pesmi brigadirji po dopoldanskem delu strumno korakajo na kosilo.

tako rekoč nezvestnega postavili na noge ... Pa šalo na stran in preidimo k stvari! Torej, na poziv gospoda tovariša Tita ob novoletni poslanici je leta 1946 beograjska mladina sprejela in si naložila na ramena številne delovne obveznosti, po tem zgledu so se kar najhitreje odzvale tudi vse mladinske organizacije v državi. Obnova in izgradnja porušene domovine je postal svetovni fenomen brez primere. Ob patetični paroli "Tito – Partija – Omladina – Akcija" so mnogi dobesedno padali v trans. Delovni dnevi so se šteli v milijone in samo za počastitev 3. kongresa mladinske organizacije v Zagrebu leta 1946 so brigadirji opravili 5.700.000 delovnih ur. Seveda jugoslovanska mladina pri tem ni bila osamljena, saj so ji sledili mnogi napredni vrstniki iz številnih držav. Ob tabornih ognjih se je s prepevanjem revolucionarnih in borbenih pesmi kalila njihova zavest in hkrati izražala solidarnost ter navdušenje tisočih mladih iz tujine nad mladim rodом socialistične Jugoslavije ...

Sicer so imele mladinske delovne akcije kot množično gibanje prostovoljnega in neplačanega dela svoje zametke že med NOV (1941–1945), po osvoboditvi pa so pridobile še precej širše razsežnosti. Tako je bila mladina pomembno prisotna v nizu delovnih podvigov, ki so bili edinstveni po zanosu in poletu mladih graditeljev ter doseganju delovnih zmag z velikimi gospodarskimi učinki. Gradila je 14 največjih industrijskih objektov, 5 velikih hidroelektrarn, dve veliki železniški progi, avtocesto "bratstva in enotnosti", sodelovala je pri izgradnji številnih vodnih prekopov in kanalov, pri regulacijah rek, melioracijah zamočvirjenih polj, gradila je tudi Novi Beograd in Novo Gorico, študentska naselja v Ljubljani, Sarajevu in Zagrebu, sodelovala pri številnih gozdnih in gradbenih delih in še pa še bi lahko naštevali ...

Mladina Jugoslavije se je leta 1956 na zelo dostojen način spominjala velikih delovnih akcij in zmag, ki so ostale brigadirkam in brigadirjem v trajnem in neizbrisnem spominu. V mnogih krajih so se odločili počastiti spomin na to obletnico z novimi delovnimi akcijami lokalnega značaja. Tudi na Jesenicah so organizirali slavnostno akademijo, v nedeljo 25. marca pa so slovesno odkrili spominsko ploščo brigadirjem graditeljem na peronu nove železniške postaje, ki so jo pred leti pomagali zgraditi. Domača mladina, ki je sodelovala skoraj v večini velikih akcij omenjenih v tem sestavku, pa je obljubila, da bo pljunila v roke tudi pri izgradnji kopališča na Javorniku, izravnavi zemljišča na športnem terenu pod Mežakljo in pri gradnji športnega kompleksa v Žirovnici ...

HOKEJ – DRŽAVNO PRVENSTVO 1956

Jeseniškim hokejistom se leta 1956 (še) ni uspelo okronati z naslovom državnih prvakov.

Članek iz 3. številke "Novic" bi se moral pravzaprav nadaljevati v četrti, a žal sem se s prispevkom malce prepozno pojavil na startu (beri: v uredništvu) in bil diskvalificiran. Ker pa je (bil) predvsem zaradi svetovnega prvenstva hokej aktualen tudi v mesecu maju, bo stvar ob izidu časopisa verjetno še nekako prebavljiva. V tretjem kolu prvenstva (27. 01.) je Ljubljana v prvi tekmi prepričljivo premagala Mladost 15 : 0, v drugi Partizan tudi prepričljivo Zagreb (12 : 0), tretja tekma med Jesenicami in Crveno zvezdo (7 : 0) pa je kljub domači zmagi nekoliko razočarala gledalce, kajti naši fantje so igrali dokaj ležerno. Velja omeniti, da je Mladost svoje skromno hokejsko znanje poskušala nadgraditi z elementi nekaterih drugih športnih zvrsti, kar je botrovalo pretirani grobosti in nešportnemu vedenju njenih polhokejistov.

Četrti dan (28. 01.) je bila na hudi preizkušnji mreža vrat, ki jih je bojda čuval vratar Mladosti. Prestreči je morala kar 24 ostrih in natančnih partizanskih strel. Ljubljana ni imela težav s Crveno zvezdo, saj jo je ugnala s 14 : 1. Jeseničani, ki jim je po treh kolih kazalo odlično, v tekmi dneva žal niso premagali Zagreba. Izgubili so z izidom 7 : 2. Prava neprijetna hladna prha! Razočaranje med igralci in navijači je bilo nepopisno. Vzrokov za poraz ne bomo raziskovali, saj ne morejo spremeniti dejstva; veliki upi so splavali po vodi ... je zlomljeno poročal tudi močno potrtn kronist.

V zadnjem kolu tekmovanja (29. 01.) je končno tudi moštvo s takrat najlepšim imenom okusilo slast zmage in brez težav premagalo Mladost z 10 : 3. V drugi tekmi, ki je že odločala o prvaku, je Zagreb ponovno presenetil in prepričljivo pa čeprav tesno s 4 : 3 odpravil Ljubljano. Zadnja tekma med Jesenicami in Partizanom je bila borbeno in zanimiva in kljub porazu z 2 : 0 so naši fantje zopet pokazali dobro igro – žal, prepozno. No, za Beograjčane pa je bila to Pirova zmaga, saj je bilo srečanje zaradi nepopolnih papirjev v zvezi z registracijo Kanadčana O Neilla odloženo za zeleno mizo v korist Jesenic. Državni prvak v hokeju na ledu za leto 1956 je tako postal HK Zagreb, ki pred prvenstvom ni veljal za favorita, vendar je s taktično in požrtvovalno igro ob spletu različnih okoliščin vendarle zaslužen osvojil laskavi naslov in v svoje vitrine odnesel velik pokal Železarne Jesenice. Domače moštvo je za osvojevo 2. mesto prejel lep pokal ObLO Jesenice, Ljubljanci pa so kot tretji domov odnesli pokal Hokejske zveze Jugoslavije.

Po člankih v "Železarju" štev. 2 in 3 iz leta 1956 zapisal Zdravko Kovačič.

ACONCAGUA – KRALJICA ANDOV

Miro Koder

Povzpeli se bom na Nido de Condores 5400 m, prvi višinski tabor. S seboj nesem nekaj opreme. Pot na začetku se v serpentinah vije strmo navzgor, čuti se že višina, zrak je še bolj redek. Na višini 5000 m je tabor Plaza Canada, ki ga nekateri uporabljajo za aklimatizacijo; počivam, spijem malo čaja. Nad taborom je pot položnejša. Pridem na cilj, opremo dam za prvo skalo, se usedem in čez pol ure zbežim nazaj v bazo.

V bližini baznega tabora je kar nekaj vrhov primernih za aklimatizacijo, eden izmed njih je tudi Cerro Bonette 5040 m in nanj sem se tudi povzpeli. Zanimiva je bila hoja mimo in skozi penitentose. To so nekakšni snežni stožci, ki jih oblikuje veter, ki tod okoli piha z orkanskim hitrostmi. Z vrha je lep razgled, povsod same gore, Aconcagua na nasprotni strani in pa dolina reke Horcones.

Dnevi v baznem taboru hitro minevajo. Sklenil sem nekaj novih poznanstev in nikoli ni dolgčas, vmes pa rešim še kakšno križanko. Zanimiva se mi je zdela Tajvanka, ki je že pet dni čakala moža, ki je bil v drugem višinskem taboru in se je končno vrnil. Zanimiv je bil tudi Miguel, upravljal je z internetno postajo in telefonom, obenem je tudi slikal, saj je bil po poklicu slikar. Žena je bila Hrvatica, všeč mu je bila moja slivovka. Njegova največja želja je bila, da bi enkrat odšel v Nepal.

Bil sem že teden dni pod goro, počutil sem se dobro. Čutil sem, da bi lahko šel proti vrhu. Grem do Miguela, ki je dobival vremenske podatke. Rekel mi je 9. in 10. februar bosta lepa dneva, 9. februar naj bi bil najlepši.

Ponovno se vzpenjam, to pot je korak bolj počasen, kajti s seboj tovorim še preostalo opremo, kljub temu prehitim vse pred seboj. Na Canadi obvezen počitek. Točno opoldne pridem na Nido. Veter popolnoma pojenja, topli se, napoved bo verjetno držala. Postavljanje šotorov, priprava snega za kuhanje, kuhanje juhe in čaja mi vzame več kot dve uri časa. Ko je končno vse gotovo, se še malo uležem v šotor, vhod pustim odprt, sonce sije name, prav prijetno je. Ura je pol treh, lahko bi skočil še na bližnji tabor Berlin 5850 m. Po slabih dveh urah sem tam, obe kočici sta polni in tudi nekaj šotorov je postavljenih naokoli. Piha zmeren veter in temperatura ni prenizka. Srečam Amerikanca, sprašuje me, od kje sem. Rečem mu, da sem iz Slovenije. Yes,

Slovenia, yes, Tomaž Humar. Rečem mu Tomaž, Tomaž, on pa meni nazaj, no haš, no haš (da nima hašiša). Vrnem se nazaj na Nido. Pripravim opremo, skuham še eno juho in čaj za jutri, čudovit sončni zahod. Ležem v šotor, postaja hladno, pihati začne močan veter.

9. februar 2006

Celo noč je veter tulil okoli šotorov, nisem zatisnil očesa. Ura je 5.30. Pojem košček čokolade, oblečem vse, kar imam, pripravim nahrbtnik, obujem čevlje. Stopim iz šotorov, mraz je več kot -20 stopinj, veter ne pojenja. Ura je 6.10. Zagrizem se v strmino, hitro sem na Berlinu. Veter slabi, to je dober znak. Začne me zebsti v noge, bom lahko šel naprej? Pot vijuga naprej med stenami, sonce posije čez njih, usedem se. Sezujem čevlje, masiram noge, tudi topleje postaja. Prsti se ogrevajo, kri se vrača v njih. Grem naprej, pridem na mesto, kjer se moja pot združi s potjo čez Poljski ledenik 6250 m, tu je še razpadli lesen bivač Refugio Plantamura oziroma Independencio. Pred mano se začne znamenita prečnica imenovana Traverza, na njej vidim osebo, ki se zelo počasi premika. Navežem si dereze in vstopim v prečko. Noče je biti konec. Nekje na koncu Traverze postanem zaspan,

uležem se za neko skalo. Zmanjka me. Zbudim se. Spet sta minili dve uri. Snamem dereze, popijem čaj. Nahrbtnik pustim za skalo. Pred mano je Canalet, najzahtevnejši del vzpona. To je nekakšen žleb visok 400 m in dobrih 40 stopinj nagnjen. Pobočje se postavi pokonci. Počutim se dobro, dihanje je enakomerno. Skale so naložene ena na drugo in majave, sem zelo previden. Pridem do grebena, ki povezuje oba vrhova. Počasi se vzpenjam po njem. Za robom se pobočje zravna. Ob 18.25 sem na vrhu. Zelo sem utrujen, opotekam se, Japonca me drži, da ne padem. Sedem in ne čutim nobenega zadovoljstva. Napravim nekaj posnetkov, vzamem štiri kamenčke, se spomnim na Muso, ki je daleč proč. Po pol ure se odpravim nazaj na Plazo del Mulas, kamor prispem ob pol dveh ponoči.

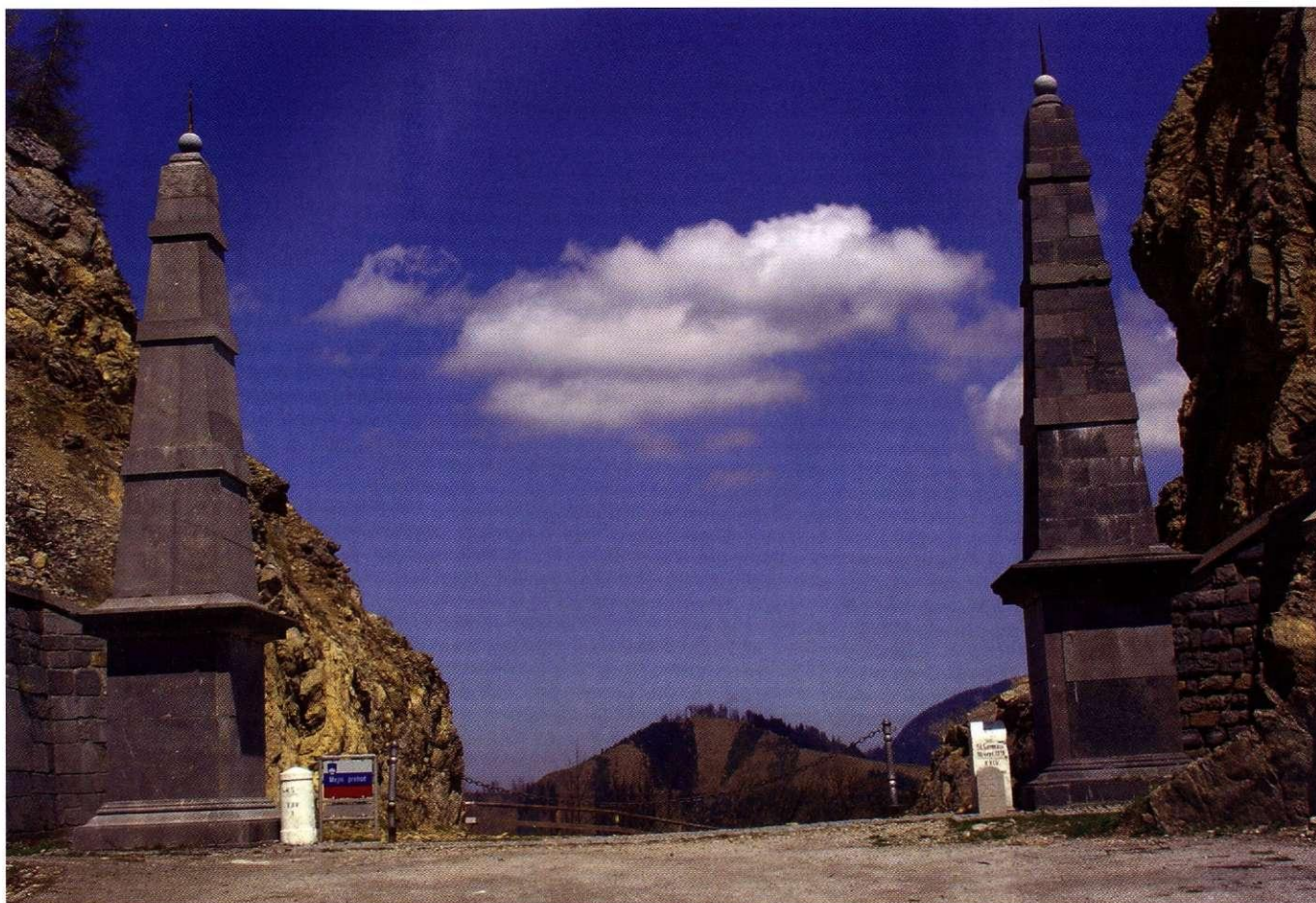
Misli se umirijo, čustva ohladijo. Povzpeli sem se na Ajdno, počasi sestopam, nekje daleč v mislih se mi prikaže Aconcagua vsa žareča v zahajajočem soncu. Tedaj se mi priljubi, začutim neko zmagoslavje in se zavem, da sem opravil veliko dejanje.

Vse stroške, ki niso bili ravno majhni, sem pokril sam.

KOŠUTICA – LJUBELJSKA BABA

Tone Kelbl

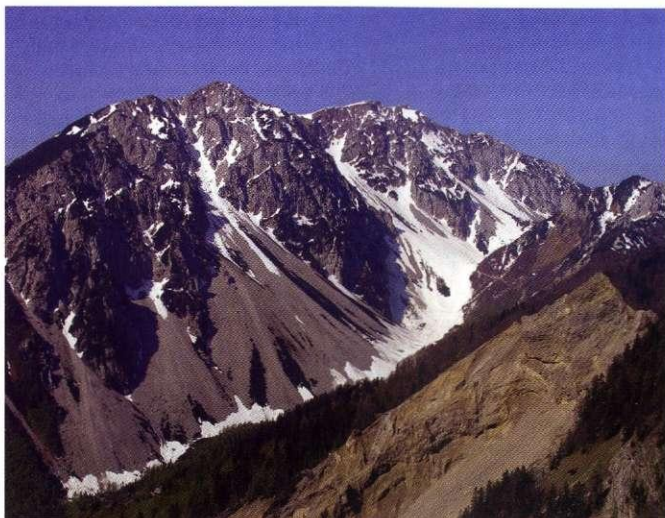

Stari prelaz Ljubelj

Ljubeljsko sedlo na višini 1370 m, je v davni predstavljal enega najlažjih prehodov s Kranjskega, na Koroško. Samo sedlo leži v grebenu Karavank. Pričevanja o prehajanju obstajajo že iz rimskih časov. Leta 1557 so čezenj zgradili tovarno pot, nekoliko kasneje pa so na rimskih osnovah zgradili cesto, ki je pod vrhom šla celo skozi kratek predor. Cesto so potem večkrat širili, obnavljali in seveda tudi posodabljali. Prvo sodobno cesto čez prelaz Ljubelj pa je leta 1728 odprl cesar Karel VI, v spomin na ta dogodek so kranjski deželni stanoviti dali postaviti dve kamniti piramidi, ki stojita še danes. Ljubelj je veljal za najbolj strm prelaz v Alpah, saj je bil vzpon na gorenjski strani tudi do 28 %. Prav zaradi strme in močno obremenjene ceste se je že v časih Valvazorja porodila misel o graditvi predora pod Ljubeljem. Ideja pa je rasla do leta 1941, ko je Hitlerjeva Nemčija okupirala Gorenjsko in jo proglasila za del Koroške. Leta 1943 je začelo delovati na Ljubelju koncentracijsko taborišče, ki naj bi z zastojno delovno silo omogočilo dograditev predora. Taborišče je bila podružnica zloglasnega taborišča v Mathausnu, od koder so prihajali taboriščniki. Po narodnosti so bili Francozi, Poljaki, Rusi, Belgijci, Čehoslovaki, Italijani, Norvežani in Jugoslovani, stari od 20 do 40 let. Taborišče je delovalo vse do konca vojne, ko je komandant taborišča vse internirance poslal skozi predor na koroško stran, kjer so jih nato

v vasi Bistrica v Rožu osvobodili partizani. V spomin na trpljenje taboriščnikov v Podljubelju so leta 1954 na gorenjski strani predora postavili veličasten spomenik, delo arhitekta Borisa Kobeta. Vsako leto junija, ob obletnici ustanovitve taborišča, je na tem kraju spominska slovesnost, na kateri se ljudje z obeh strani meje poklonijo trpljenju in žrtvam fašizma. Spomenik okostnjak izraža neizmerno hrepenenje po svobodi in pravičnem življenju, kar pa ni bilo usojeno vsem taboriščnikom. Predor je bil odprt šele leta 1963, s tem je tudi promet čez prelaz zamrl. Danes je stara ljubeljska cesta zanimiva kot turistična točka in vredna obiska tudi zaradi izjemnega razgleda.

Naš planinski cilj pa je Košutica ali Ljubeljska Baba, to je lep vrh v mejnem grebenu med Ljubeljem in Košuto. Vrh nam nudi lepe razglede in veliko užitkov v naravi. Od Ljubeljskega sedla se spustimo na avstrijsko stran in se pri prvi serpentin obrnemo desno navzgor. Steza nas pelje naprej skozi bukov gozd in nato po travnatem obmejnem grebenu strmo navzgor mimo Rjave peči 1615 m. Čez kratko skalno stopnjo nam pomaga tudi močna lesena lestev. Nadaljujemo čez pašnike spodaj ležeče planine Korošica, nato pa nas kratek gruščnat žleb pripelje na vršni greben in na vrh Košutice, na višino 1968 m. Za hojo od Ljubeljskega sedla na vrh bomo porabili dobri dve uri. Z vrha nam pogled uhaja preko Hajnževega sedla na Veliki vrh,

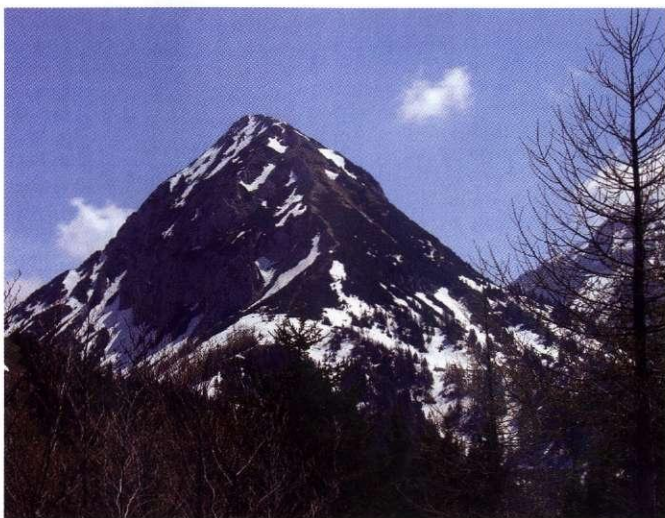

Greben Bjeunščice

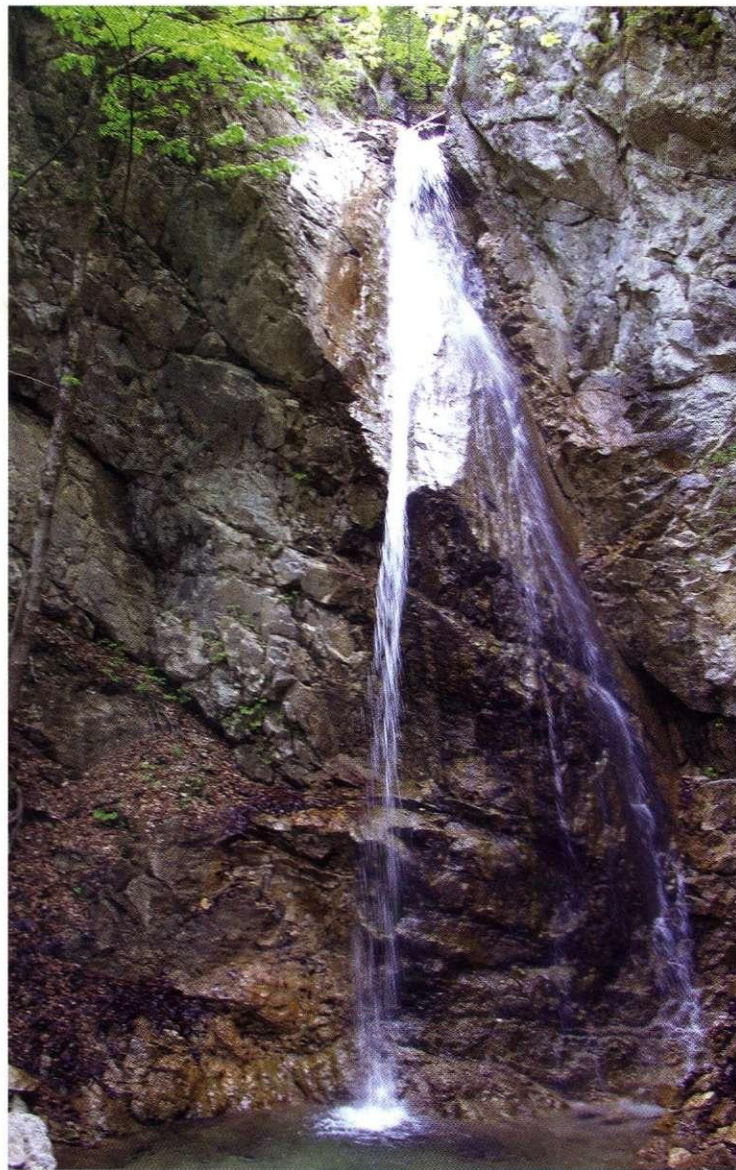
nazobčani greben Košute se nam zdi na dosegu roke. Imeniten je pogled na Stol, Vrtačo in greben Begunjščice, ne smemo pa spregledati koroške strani Karavank. Vrnemo se lahko po isti poti ali pa se z vrha Košutice spustimo na planino Korošica. Planina, ki leži na višini 1554 m, je ena najlepših v Karavankah. Ton ji daje starinska koča na vzpetini sredi travnikov. Ob koči so postavljene mize in klopi, narejene iz drevesnih debel, ki kar vabijo da posedimo in si privoščimo čaj ali kislo mleko v poletni sezoni, ko se na planini pasejo krave. Tudi pogled na drugo stran ljubeljske ceste je imeniten, saj se nam kaže greben Begunjščice v vsej svoji mogočnosti. S planine nadaljujemo hojo po kolovozu skozi dolino, ki jo obkrožajo skalne stene in po eni uri divje romantike prispemo do glavne ceste, malo nad spomenikom, ki je bil postavljen v spomin na taboriščnike. Dolina pod Ljubeljem je bila znana tudi po rudarstvu, vendar pa ni bilo vezano le na železo, ampak so v Podljubelju, nekdanji sv. Ani, pridobivali živo srebro. Še danes ostanki rovov spominjajo na del bogate zgodovine te doline. Za zaključek pa si ogled zasluži tudi 18 m visoki Tominčev slap. Ljubeljska Baba je le ena izmed bab v naših gorah, ki se verjetno bistveno ne razlikujejo od drugih gora, imajo pa eno skupno lastnost, da so lepe.

Koča na Ljubelju

Ljubeljska Baba

Tominčev slap

V DEŽELAH VIKINGOV

Marjan Mencinger

Po lanskem izletu na Siciliji se je društvo metalurških inženirjev in tehnikov odločilo, da enkrat obiše severne, hladnejše kraje. Tako smo izbrali Skandinavijo - deželo Vikingov. Naš namen je bilo ogledati predvsem prestolnice skandinavskih držav. To so København (Danska), Oslo (Norveška), Stockholm (Švedska) ter Helsinki (Finska). Če bi si želeli ogledov še višje na severu, bi morali izbrati kasnejši termin. Pri spoznavanju novih dežel nam je strokovno pomagala vodička Lidija.

Enaindvajsetega aprila je bilo lepo pomladansko popoldne, ko se je stopnja nemira pred odhodom in novimi doživetji zmanjšala. Odpeljali smo se z avtobusom in kot ptice selivke odšli proti severnim krajem Evrope. Pot nas je vodila skozi karavanški tunel v Avstrijo in naprej po turski cesti proti Saltzburgu. Pri prihodu v Nemčijo je bila že tema. Nočno vožnjo smo nadaljevali mimo Münchna, Nürnberga proti Hamburgu. Po polnoči je začel rahlo padati dež. V jutru smo se že vozili po prostranih severo-nemških poljih. Na veliko mestih so nas pozdravljale vetrnice, ki so se vrtele v vetru in proizvajale električno energijo. Pri Hamburgu poti nismo nadaljevali proti severu na danski polotok Jylland. Obrnili smo na severovzhod, proti Lübechu in nemškemu otoku Fehmarn. Prenehalo je deževati in nastal je sončen pomladni dan. V Puttgardnu smo se vkrcali na trajekt in v tri četrt ure smo prispeli na Dansko.

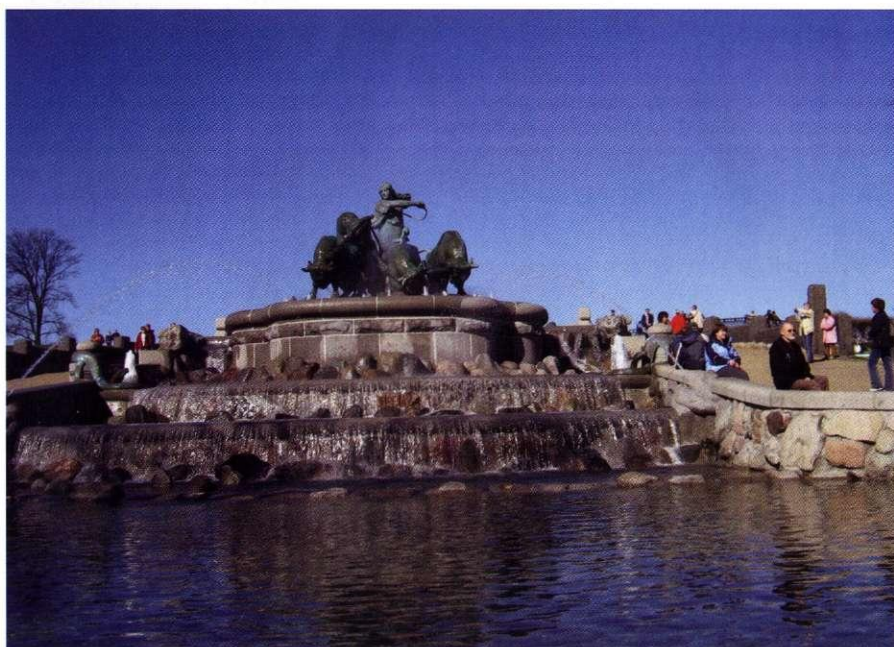
Med skandinavskimi državami, ki imajo skupne kulturne in zgodovinske značilnosti, ima kraljevina Danska posebno mesto. Je pomemben naravni most med evropskim kopnim in Skandinavskim polotokom in tako vez med državami srednje in severne Evrope. Tu poteka tudi važna pomorska pot med Atlantikom, Severnim morjem in Baltskim morjem, ki odpira pot daleč v celinsko vzhodno Evropo. Danska je najmanjša med skandinavskimi državami, vendar je občasno bila središče politične tvorbe, ki je segala od Nordkapa do Elbe, od Grenlandije do Estonije. Imela je tudi svoje kolonije na Karibskem otočju, zahodni Afriki in Indiji. Danci so še danes ponosni narod in enako ostali skandinavski narodi, kar izkazujejo z izobešenimi zastavami pred svojimi domovi. To so značilne ozke zastave v obliki trakov. V vseh državah je danes preko 90 % protestantov, le na Finskem je

Grad Kronborg v Helsingorju

katoliška in pravoslavna manjšina.

Danska ima sedaj zelo dobre odnose s svojimi sosedi. V preteklosti se je pogosto vojskovala z njimi. Pred danskimi Vikingi so od 9. do sredine 11. stoletja trepetale vse zahodnoevropske države. V 9. stoletju so zgradili nasip pred vdori Frankov, v 10. stoletju so se združila danska kraljestva. V času pokristjanjevanja so začeli osvajati druge dežele, pod Knutom Velikim začasno Anglijo in Norveško. V 13. stoletju so bila pod njihovo oblastjo tudi nekatera severo-nemška mesta in Estonija. Margareta I. je 1397 združila Dansko, Švedsko in Norveško s kalmarsko zvezo (sedaj v grbu tri krone).

Gefionina fontana

Prevoz s trajektom na Dansko

Švedska je 1523 leta izstopila in si je počasi pridobivala premoč na baltskem območju. Moč Danske je plahnela in počasi je izgubljala ozemlja. Po Napoleonovih vojskah je 1814 leta izgubila Norveško. Med drugo svetovno vojno se je osvobodila Islandija. Tako je sedaj Danska parlamentarna monarhija, ki ima še Grenlandijo in Ferersko otočje, ki imata obsežno avtonomijo. Sedanja kraljica Margareta II. je zelo priljubljena.

Danska je sestavljena iz okoli 470 večjih in manjših otokov in številnih polotokov. Nima velikih naravnih znamenitosti. Čar danske krajine je v skladnem sožitju ljudi in zemlje, kulture in zgodovine. Danske pokrajine so večina izoblikovale ledene dobe, ko so poledenitve iz Skandinavije segale daleč na jug. Danska je ravninska pokrajina, ki ima najvišji vrh 173 metrov. Tla so ilovnata. Danska je deležna toplih tokov iz Atlantika. Tako so na danskem razvita poljedelstvo, živinoreja in predelovalna industrija. Poleg tega še električni stroji, ladje in ribištvo. Danska ima skrbno urejene kmetije, dobro obdelana polja,

Mala morska deklica – zaščitnica mesta København

Mestna hiša s spomenikom H. K. Andersena

razkošne renesančne graščine in dvorce. Belo popleskane cerkve so daleč vidne, mesteca so barvita in slikovite ribiške vasi ter očarljivi København, ki je največje mesto v severni Evropi.

Danska prestolnica, ki smo jo obiskali je nastala iz majhne ribiške in trgovske naselbine ob Oresundu. Kraj je imel pomembno strateško lego v povezavi s Švedsko. Prvo je zrasel v utrdbo. Mesto je večkrat pogorelo, ker so bile stavbe lesene. Velik razcvet je doživelo v 17. stoletju v času kralja Kristijana IV. Iz tega časa so renesančna borza z okrašenim stolpom - stilizirani zmajevi repi, Holmenska cerkev, graščina Rosenborg, Arzenal in stare kašče v Cristianshavnu. Mi smo si ogledali kip Male morske deklice iz čudovite pravljice Hansa Cristiana Andersena (zaščitni znak mesta), Gefionino fontano, Marmorno cerkev, пристanišče Nyhavn z barvitimi hišami, Amalienborg (štiri palače) - kraljičina rezidenca, mestno hišo, spomenik Hansa Cristiana Andersena, дворец Christiansborg (parlament in sodišče). Mesto smo si zaradi lepega vremena ogledali tudi iz ladjice, ki vozi po kanalih. V mestu se zelo veliko vozijo s kolesi, ki običajno na parkirišču niso zaklenjena. V središču mesta je velik zabaviščni park Tivoli, ki je vzor za vse take parke po svetu. Tu je tudi ena najstarejših peš con v Evropi - nakupovalni Strøget. Obiskali smo tudi okrogli stolp, ki je cerkveni in obenem tudi astronomska opazovalnica.

Na Švedsko nismo šli preko najdaljšega evropskega mostu, ki je bil pred kratkim zgrajen med Københavnom in Malmöjem. Pot smo nadaljevali na sever proti mestu Helsingor. Tu smo obiskali Kronborg (Hamletov grad), kjer je nekaj časa prebival William Shakespeare. Graščina je bila pomembna zaradi povezave s Švedsko (4 kilometre) in pomembne trgovske poti z Atlantikom. Sprehodili smo se med zanimivimi hišami v mestu, kjer je ponekod vidno leseno ogrodje. Okna pri hišah niso zagrnjena.

Po ogledu smo šli na trajekt in v desetih minutah smo prišli v Helsingborg na Švedskem.

Se nadaljuje.

ŠPIKOV KOT

Bilo je lenobe pač kanček preveč,
mi delo z možgani bilo je odveč.
Mi muze (ne ena), odšle so vse tri,
takrat pa od Špika nikoli nič ni.

Oprostite, bom rekel, drugače neznam,
najprej vam bom nudil, kar pač imam.
"Ta žlehtne" pogrešate, dobrih pa ne?
Oprostite! V glavo to prazno mi pa ne gre.

A k sreči v Novicah prebral sem pred tem,
humor je potreben! Kar tudi vem.
Preveč resnobe na svetu je tem!
Bom neumnosti pisal. Seveda, če smem.

Je selekcije treba! Zdaj gre zares,
če je rena je rena in ne nekaj vmes.
Ločiti je reno od drugih smeti!
Če hočem koš stresti, prostora pa ni.

Komunalnih odpadkov žal nimam kam dat,
sem revež ubogi in nisem bogat.
So kontejnerji polni, ne da se odpret,
drugam če jih stresem, pobiral bom spet.

A drugim se žvižgajo kupi smeti.
Naj drugi pospravi! Tako se jim zdi.
Po trmasti glavi razmišljat hiti,
če drug tako dela, bomo še mi!

Vsak naj se vpraša: Kako je doma?
Kdo rad svinjarijo na pragu ima?
Bo stopal od doma čez kupe smeti?
Nikoli! Jaz mislim, tako se mi zdi.

V tovarni pa packi, nič jim ni mar,
če čistit je treba niso za stvar.
Smet vreči je treba kar tja na tla,
ja, moj prijatelj, to pa vsak zna.

Je bolje kot včasih, a dobro še ni,
v kontejner je treba stresat smeti!
Ker gre za zdravje, to mnogi vedo.
Za zdravo okolje razlogov je sto.

Za sabo pospravi! Tako vam velim.
V čistem okolju živeti želim!
Brez čikov, smeti in starih flilik!
Za zdravo okolje! Vaš boter Špik.

ŠPIKOVI PREBLISKI

Ljudje smo kot zveri. Nič ne storimo, dokler žrtev ni povsem
nebojlena.

Imam veliko znanih simpatizerjev in še več neznanih
sovražnikov.

Tudi tisti klas, ki ni poln, zrnja omlatijo.

Tudi to je blefiranje, če si sam in vzameš tri lopate.

Če me že jahajo, naj me vsaj prej osedlajo!

Eni imajo umazane obleke, drugi umazane jezike. Najslabši
imajo umazane duše.

Mnogi delajo po lastni pameti, čeravno so jo že davno nekam
založili.

Bedakom se ni treba bati zamere.

Mnogi si želijo sreče. Ko jo najdejo, je pa ne prepoznajo.

Če bi me razumeli, kaj mislim, bi nehal misliti.

Več imam denarja, več mi ga zmanjka.

Bolj smo ekološko usmerjeni, več je odpadne embalaže.

Ne svetuj pametnemu kaj pametnega!

V življenju sta vedno dve možnosti. Dobra in slaba. Zlasti slaba.

O svojih postopkih podvomijo samo pametni.

Moškim je lahko priti do konca. Ženske ga pač nimajo.

Pametni se svojih napak zaveda. Drugi zanje krivijo koga
drugega.

Pastir v planini se ima lepo samo dotlej, dokler ga krave
ubogajo.

Pameti se ne da kupiti. Za neumnosti pa ni nobenega
povpraševanja.

Kar praviš pametnemu, ne verjame. Neumni ne dojame.

Celo slabi ljudje lahko storijo mnogo dobrega.

Nekateri imajo res čisto vse. Moja žena ima celo mene.

Ne bojim se pajkov, ne bojim se kač. Bojim se ljudi.

Moja žena je absolutizem razumela čisto po svoje in ga tako tudi
uveljavlja.

AVTOR: DRAGO RONNER	OSLABITEV	ANGLEŠKI PISATELJ (LAURENCE)	PLATNICE ZA LISTE	HERCE- GOVEC	PARADIŽ	IVERNA PLOŠČA	CUNJA	IT. SKLADA- TELJ (GIOVANNI)	STERNE JE ANGLEŠKI PISATELJ	DRUGO NAJVEČJE MESTO ITALIJE	AVSTRALSKI PTIC TEKAČ	NIZKI BOROVEC	SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI	IGRA NA SREČO	LESNI PREMOG	ANA TOMAŽIN
SKUPINA OSMIH OSEB									ŽENSKA, KI KAJ MERI							
MESTNI PREDEL VELENJA									IMUNITETA KRAJ PRI DELNICAH							
AFORIZEM EVGENA JURIČA																ANGLEŠKO SVETLO PIVO
NADAV				VEČJI KOS DEBLA HLOD	OTKA NORVEŠKI PISATELJ (HENRIK)						ITALJANSKI NOGOMETNI KLUB	MESTO V J. ITALIJI PREZJUSKI KRALJ				
BOGDAN NOVAK			CIGARETNI OGOREK DIVJA REKA			ZDRAVILNA RASTLINA PROŽNA PLETENINA								IVAN LENDL KORALNI OTOK		
PLESALEC NA VRVI								AONCI POMARAN- ČA					GR. BOG NESREČE ŠTUDENT V SR. VEKU			
MAUD JE IGRALKA ADAMS	POLDRAG KAMEN	EKSANJE AM. KIPAR (GEORGE)				PEVEC STEWART POSODA ZA PEČENJE				MOČVIRSKA RASTLINA ZAJEDAVSKA ŽUZELKA					OČETOVO POSESTVO	STARO MESTO V FRANCIJI
OBMEJNA VAS NA KOPRSKEM				POKRAJINA V GRČIJI FILM. IG. ADAMS				KARL ERJAVEC PASJA PASMA				ANG. JUNAK (ROBIN) ZEDONG				
KONEC AFORIZMA																
ŠIVANKA					VRV TITAN						ALUMINIJ NEON			IZTOK JEREB PETER MLAKAR		
KABINA NA LADJI						VRSTA APNA										
SLADKA KOŘENINICA						PRETOK RENA V SVICI						ZDRAVILNA RASTLINA				

Rešitev nagradne križanke iz
prejšnje številke

ČAS JE DOBER ZDRAVNIK
TODA SLAB KOZMETIK

1. nagrada:

Božena Guzelj
Dovje 98/a, Mojstrana

2. nagrada:

Milena Lužnik
Breznica 1, Žirovnica

3. nagrada:

Ani Iskra
Tavčarjeva 8, Jesenice

Nagrade boste prejeli na
blagajni ACRONI-ja. Odprta je
vsak delovni dan od 8.00 do
10.00 ure. S seboj imejte osebni
dokument.

Uredništvo

Geslo z obarvanih polj prepisite v kupon in pošljite do 12. junija 2006 po interni pošti na
Uredništvo Novic ali pa na naslov ACRONI d. o. o., C. Borisa Kidriča 44, 4270 Jesenice. Na
ovojnico pripišite "NAGRADNA KRIŽANKA". Zaposleni v ACRONI-ju lahko rešitve oddate
tudi v mnenjske skrinjice – brez ovojnic. Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo
en kupon.

Nagrade za majsko križanko bo prispevalo podjetje 3BM z Jesenic.
Nagrade za izžrebance:

1. nagrada: Pol ure brezplačnega popravila računalniške opreme. 2. nagrada:
Spominska kartica za fotoaparate SD 256 MB. 3. nagrada: Igralna ploščica Genius.

KUPON

Nagradna križanka Maj 2006

Ime in Priimek

Ulica

Pošta in poštna številka

Geslo:

39

PROBANKA ČESTITA

Uredništvo Novic

Naši poslovni partnerji in eni od mnogih bralcev našega internega časopisa Probanka, d. d., so nam namenili naslednje besede. Nanje smo lahko – upamo tako, upravičeno ponosni!

Zrasla za vse

ACRONI d.o.o.
Cesta Borisa Kidriča 44
4270 Jesenice

»UREDNIŠTVO NOVIC«

Kranj, 25.4.2006

Spoštovani !

Ob prebiranju številčk vašega internega informacijskega časopisa, vam želim izreči vse priznanje nad bogato vsebino člankov in pestrostjo prispevkov, ki tudi nam, ki delujemo izven vašega internega okolja, prinašajo nove informacije in večjo osveščenost na posameznih področjih, ki jih obravnavate.

V pohvalo vaši ekipi v uredništvu naj povem tudi to, da smo dva prispevka iz marčevske številke izobesili na našo oglasno desko.

Iskrene čestitke prizadevnemu uredništvu in tako smelo napreji!

Vaši poslovni partnerji, Probanka, d.d. Maribor

Hermína Krt, direktorica PE Kranj

ZAHVALA

Vodstvu Acronija se zahvaljujem za denarno pomoč, prejeta zaradi daljše bolniške odsotnosti. Vsem zaposlenim pa želim veliko zdravja in uspešnega dela.

Vitodrag Noč
TS-VŽT

Najboljši kompaktni digitalni fotoaparati Panasonic FZ-30

- ostre slike,
- žive barve,
- močno približani posnetki,
- 12x optični zoom,
- 8 milijonov točk,
- stabilizator slike,
- enostavna uporaba,
- možnost ročnih nastavitvev,
- kratki filmčki.

Cena samo 146.880 SIT

Preizkusite fotoaparati, oglejte si fotografije!
Nastavimo lahko aparat in damo navodila za prve dobre posnetke.

Organiziramo tečaje dela s fotoaparatom in prenosa slik na računalnik. Telefonska pomoč ob težavah.
Računalniki, tiskalniki in druga oprema po ugodnih cenah in na obroke.

Podrobnosti na naši domači strani.

C. Železarjev 7a, Jesenice, tel. 58-36-444, www.3bm.si

3BM
d.o.o.
Jesenice
elektronika in mikror računalniki